

LETO XVI
ŠTEVILKA 83
30. junij 2010

LIPNICA

G l a s i l o O b č i n e M o r a v s k e T o p l i c e

FOTO: Janja BURMEN, TIC MORAVSKE TOPLICE

U V O D N I K

Žal v času urejanja te Lipnice še ne vem, ali se bo svet podrl (bo Slovenija izpadla ali se uvrstila naprej). V nogometu, seveda, drugje je vse znano – dosledno napredujemo nazaj. Vozimo v »rikvercu« in smo v krču.

Septembra bo Občina Moravske Toplice proslavila svoj 14. praznik. V Sebeborcih zaključuje največjo komunalno investicijo v občini – kanalizacijsko omrežje, na priklop čakajo tudi v Zgornjih Moravcih ... Dokončujejo slačilnice v Bogojini in obnovo športnih prostorov v Martjancih, več načrtovanih investicij ne bo mogoče uresničiti, je v 82. številki napovedal župan. Zaradi prej omenjenega krča.

Na 13. strani objavljamo razpis za občinske nagrade in priznanja. Predlagajte kandidate!

Končuje se šolsko leto in pripravili smo več zapisov iz naših šol – povzemamo tudi športne in druge dogodke te pomladi. In žanjci bodo kmalu šli žet – če nam bo toča milostno pustila pridelek. (Tam nekje se pogovarjajo o letalski obrambi pred točo; po toči bo še zvoniti prepozno!) In še vabilo: ko mine to slabo vreme, si vzemimo čas in sedimo – tako kot otroci iz filovskega vrtca – v senco, pod drevo. Kot smo to nekoč počeli! Aja, tekme!

Ludvik Sočič, odgovorni urednik

EKO MALICA – Česar Janezek ne odvrže, verjetno tudi Janoš ne bo! Na fotografiji: otroci in vzgojiteljci filovske enote vrtca malicajo na pobudo TIC-a v »blajženi« senci.

SELO-SELA-SELE ŠTIRINAJSTIČ – O sobotnem srečanju slovenskih in zamejskih Sel (26. junij 2010) v našem Selu bomo poročali v naslednji številki. Pripravljalnega sestanka v aprilu se je udeležilo veliko predstavnikov krajev. Prizadevni selanski organizatorji pripravljajo obsežen, pester, bogat program.

Moravske Toplice

PRVI FESTIVAL PREKMURSKE GIBANICE IN PREKMURSKE ŠUNKE

S ciljem ozaveščanja in širše promocije bogate prekmurske etnološke in kulturne dediščine je bil športni park Term 3000 sredi junija v znamenju prekmurske tradicionalne obrti, kulinarike, vinarstva in glasbe. Vsi trije organizatorji prvega Festivala prekmurske gibanice in prekmurske šunke, Terme 3000, Turistično-informativni center Moravske Toplice in Društvo za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot, se dobro zavedamo, da nam bogata prekmurska dediščina daje razpoznavni, edinstveni pečat in je ena od pomembnih prednosti naše turistične destinacije.

LJUDSKA ZAPUŠČINA IN VAŠKE IGRE

Na prireditvi smo obiskovalcem celostno predstavili raznolikost in bogastvo prekmurske ljudske zapuščine s poudarkom na:

- tradicionalni kulinariki (prikaz priprave prekmurske gibanice, gostje so lahko okusili dödöle, langaš ali bograč iz dvestolistrskega kotla) in

- rokodelskih obrteh (v okviru turističnega etno senja se je na stojnicah predstavljalo kar 15 prekmurskih rokodelskv s certifikati za svoje pristne rokodelske izdelke (iz naše občine: Medičarstvo-domača obrt Jožica Celec s.p. iz Ratkovec in vezeni izdelki Danice Babič iz Ivanovec).

Prireditev pa ni minila niti brez glasbe in plesa. Nastopili so: folklorna skupina Pozvačin iz Dolnje Bistrice, pevski zbor Marjetice, pevski zbor iz Sebeborec, ljudski godci in pevci Gorički lajkoši, Folklorna skupina Beltinci ter Mlada beltinška banda, večer pa je z nastopom popestril Vlado Kreslin.

Pestrost prireditve so dopolnile tudi atraktivne veške igre, kjer so sodelovale

ekipe kar 4 krajevnih skupnosti iz občine. Prvo mesto in vikend paket za celotno ekipo na izmed destinacij Sava Hoteli Resort so si priigrali člani KS Krnci, drugo mesto je pripadlo KS Andrejci (nagrada: kopalne karte s kosilom v Termah 3000 za celotno ekipo), tretje mesto je pripadlo KS Filovci (nagrada: odojek), četrto mesto pa KS Ivanovci (nagrada: kopalne karte v Termah 3000).

OČENJEVANJE PREKMURSKE GIBANICE IN ŠUNKE

V organizaciji Društva za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot je v okviru festivala potekalo tudi strokovno ocenjevanje prekmurske gibanice in prekmurske šunke, in sicer z namenom nenehnega dvigovanja kakovosti teh izdelkov. Sodelovali so številni proizvajalci in ponudniki prekmurske gibanice in šunke. Ocenjevanje je potekalo v skladu s pravilnikom in pod vodstvom strokovne komisije, ki sta jo vodila dr. Božidar Žlender za prekmursko šunko in dr. Romana Karas za prekmursko gibanico. Ocenje-

vali so 16 vzorcev prekmurske gibanice in 15 vzorcev prekmurske šunke.

Zlato priznanje za prekmursko gibanico so prejeli Gostilna Marič iz Sebeborec, Izletniška kmetija Grah iz Otovec in Leon Varga (Terme Lendava d.o.o.), srebrno (iz naše občine): Gostišče Aleksander Smodiš, Moravske Toplice, Turistična kmetija Puhhan, Bogojina, Proizvodnja peciva Figaro, Sonja Kološa, Andrejci in Sabina Varga, Terme 3000 Moravske Toplice, bronasto pa Marija Trajbarič, Filovci.

Zlato priznanje za prekmursko šunko je prejela Šunkarna Kodila d.o.o., Markišavci, srebrno priznanje so prejeli Turistična kmetija Puhhan, Bogojina, ter vzorca Marije in Mirana Erniše, Tešanovci. Bronasto priznanje za šunko so prejeli Miran Erniša, Tešanovci, Vinotoč Lipič-Passero, Suhi Vrh, in Gostišče Aleksander, Moravske Toplice.

Na ogled je bila tudi razstava prekmurske gibanice in prekmurske šunke, gostje pa so lahko tekmovali tudi v ugibanju teže prekmurske šunke.

NAŠA VIZIJA RAZVOJA = OAZA ZDRAVJA

Ko sem prebral izjavi vodstev dveh največjih turističnih gospodarskih subjektov v naši občini o projektu Oaza zdravja, objavljeni v eni od številčk pomurskega Vestnika, sem bil v dilemi, ali naj odgovorjam na te izjave v komercialnih medijih, ki seveda morajo zapolniti prostor z zanimivimi vsebinami – in takšne so lahko tudi na nek način občinske reakcije na tovrstne izjave – ali pa naj grem preprosto mimo tega in vsem tistim, ki o tem ne vedo dovolj ali so bili do sedaj za to manj zainteresirani, ponovno predstavim projekt v Lipnici. Odločil sem se za drugo možnost, saj je projekt Oaza zdravja v bistvu vizija razvoja naše občine, čeprav v osnovi nagovarja celotno pomursko regijo.

Pred približno tremi leti se mi je zaradi potreb po reševanju delovnega prostora našega komunalnega podjetja Čista narava porodila ideja, da pripravimo projektno dokumentacijo z naslovom Pomurski okoljski center. Ker je na evropskih razpisih možno konkurirati le s projekti, ki imajo dobro utemeljene in dolgoročne strateške rešitve (seveda, ko govorimo o projektih javnega značaja), smo že v tisti projektni rešitvi zastavili široko paleto različnih vsebin, ki naj bi sestavljale Pomurski okoljski center. Projekt smo prijavi na ustrezen razpis, vendar je takrat na okoljskem ministrstvu, pod katerega je spadal projekt, zmanjkalo denarja, se je pa pokazala možnost, da bi bil projekt z nekoliko drugačnim izhodiščnim položajem, bolj usmerjenim v turizem, lahko uspešen na razpisu v okviru evropskih sredstev za regionalni razvoj. Tako je iz Pomurskega okoljskega centra nastal projekt Pomurska oaza zdravja oziroma skrajšano OAZA ZDRAVJA.

Oaza zdravja je naslov blagovne znamke, ki je hkrati vizija razvoja naše občine in gotovo tudi Pomurja v določenem delu, ki v prvi vrsti, kot osrednji cilj, zastopa turistični razvoj naše regije v smeri ohranjanja njenih biotskih, geografskih, družbenih, kulturnih, etničnih, jezikoslovnih, narodnostnih, verskih in drugih značilnosti ter zanimivosti pokrajine ob reki Muri. Ko katerikoli od turističnih ponudnikov predstavlja našo regijo, govori o Oazi zdravja, katere značilnosti so termo-mineralna zdravilišča in kopališča, včasih poskusno imenovana Pomurske terme – škoda, da zamisel ni bila do konca izpeljana – ali kot Diši po Prekmurju z vsemi značilnostmi naše prekmurske in prleške kulinarike s šunko, gibanico in vsemi drugimi dobrotami vred, nagovarja potencialnega gosta z mrežo kolesarskih in pešpoti za različne okuse rekreativnega preživljanja prostega časa ali dopusta, v tem kontekstu govori o t.i. kolesarskih avtocestah na Goričkem, kjer je veliko asfaltnih površin, lokalnih in krajevnih cest in poti, ki so jih v preteklosti izgradile nove občine in je danes malo prometa, zato pa veliko možnosti za uživanje kolesarskih entuziastov. Da je tu pokrajina zelena, ki v ravnici bogato rodi različna žita, kjer polja prek celega leta zaradi relativno majhnih površin in različnih posevkov dajejo človeku izjemno lep občutek bližine narave, kjer na Goričkem delu uspevajo najboljše rumeno rdeča gorička jabolka, hruške in drugo avtohtono sadno drevje, kjer so se udomačili visoko kvalitetni vrhunski rizlingi, sauvignoni, muškati, traminci in druge zlahkne sorte vina, kjer skoraj ni nobenih industrijskih objektov, ki bi tako ali drugače kazili neokrnjeno naravo, in kjer je tudi zaradi tega vse več različnih živali v naravi, ki tu najdejo svoj stalni življenjski prostor ... Da so sestavni del vsega tega Prekmurci, pa tudi Prleki in Štajerci, ki s svojimi šegami in navadami, posebej pa z mehko panonsko govorico, še tako nezainteresiranega posameznika na svoj način pripravijo do dobrega razpoloženja.

In za vse to, kar je zapisano v prejšnjem odstavku, v danem trenutku niti ni potrebno kakšnih velikih materialnih vlaganj, vse to pravzaprav že obstaja na tem območju, v tej naši pokrajini, le predstaviti ga je potrebno v pravi zgodbi o nas. Prav ta vsebina se skriva v naslovu Oaza zdravja, ki je zato kot blagovna znamka za predstavitev vseh značilnosti naše pokrajine gotovo najbolj primerna. Koliko je kdo v preteklosti – Oaza zdravja je bila predsta-

vljena že velikokrat v različnih oblikah – te možnosti uporabil pri prodaji oziroma promociji naše pokrajine na turističnem trgu, pa je seveda odvisno od tistih, ki so za to zadolženi in od tega odvisni pri svojem gospodarjenju s turističnimi kapacitetami, s katerimi razpolagajo. Ker je bilo zanimanja za to – kot kaže tudi nepoznavanje s strani prvih ljudi obeh največjih turističnih podjetij v občini – v preteklosti malo, smo v okviru tega istega projekta predvideli tudi ustanovitev lastne turistične agencije za promocijo te blagovne znamke. Ker ima agencija, ki je bila pred kratkim ustanovljena in tudi predstavljena javnosti, izključno nalogo, da k nam, torej na naše območje, privablja goste z vseh koncev in krajev, ne more biti nikakor za nikogar sporna, še najmanj za tiste, ki bi radi na področju turizma ustvarjali večji promet. Kje je sedež agencije, ki sama po sebi ne prodaja nobenih lastnih storitev, ampak programe – voucherje – za različne zgodbe iz Oaze zdravja, je v bistvu nepomembno, saj svoje poslanstvo opravlja tako, kot je danes normalno: prek spletnih in drugih telekomunikacijskih poti. Hkrati pa je res, da je v okviru projekta Oaza zdravja tudi sedež vzdrževalca naše lepe krajine bil postavljen v Tešanovcih in je v okviru tega tudi del predstavitevni možnosti Oaze zdravja za agencijske potrebe. Na koncu koncev pa se s tem, ko je neka institucija zunaj sedeža obeh turističnih subjektov, samo širi krog, kjer naj bi razvoj turizma tudi vsem drugim, ki stopajo na pot ponudnikov turističnih storitev, prinesel več možnosti.

Pri vsem zapisanem pa seveda ostaja ključni del namena razvoja zgodba o Prekmurju oziroma Pomurju, ki se skriva v besedah Oaza zdravja – to pa je vizija razvoja te regije, ki pod plaščem Oaza zdravja lahko tudi s pomočjo financiranja iz evropskih sredstev k nam pripelje nove zamisli pri izgradnji turističnih in drugih vsebin. Da sem bolj neposreden: seveda vidim v ozadju tega projekta možnost za razvoj sonaravnega kmetovanja, ekološke pridelave hrane, predvsem pa tistih dobrin, ki imajo že danes in bodo imele tudi v prihodnosti vse več privrženecv in uporabnikov, kot so različne rastline za pridelavo olj, ne le bučnih, ampak tudi različnih eteričnih olj, zdaj zanemarenih, včasih pa zelo uporabnih zdravilnih rastlin za zdravljenje po naravni poti na eni strani in tematske vsebine, kot so obnova duševnega zdravja, kjer je projekt že v fazi izvedbe, koncept aktivnega preživljanja prostega časa na turističnih kmetijah ... na drugi strani. V ta spekter možnosti se na koncu koncev lahko vključi tudi vsakdo s podobno idejo, kot je gostišče Oaza, ki je nastalo v okviru projekta Oaza zdravja, o čemer sem tako ali drugače že velikokrat pisal tudi v različnih prispevkih v občinskem glasilu pa tudi sicer.

Ne glede na vso silno skepso nekaterih tradicionalnih ponudnikov in oblik ponudbe ter promocije na področju turizma v preteklosti, se kaže premik tudi pri snavalcih slovenskega turističnega slogana I Feel Slovenia k sloganu Zelena Slovenija. To, da je poudarjanje naše izjemno razgibane ter v Evropi najbolj zelene pokrajine smiselno predstavljati, predvsem z besedami, ki v tem smislu največ povedo, mislim, da smo z našo Oazo zdravja na nek način prehiteli ves slovenski profesionalni turistični managerski potencial.

Feri Cipot, župan

DOŠ Prosenjakovci / KÁI Pártosfalva LETO, POLNO PLODNIH IDEJ IN USPEHOV

Leto je spet naokrog. Čas v šolskem sistemu, ko vsi zaposleni delamo pregled leta. Letošnje šolsko leto je bilo polno plodnih idej, dobrih izpeljav in končno vidnih uspehov. Ni manjkalo niti zanimivih sodelovanj, ki so bogatila naše izkušnje. Kaj napisati in izpostaviti? Razlogov imamo res veliko, zapisala bom le najpomembnejše.

MEDPREDMETNO POVEZOVANJE

Največji je pravzaprav ta, da smo v šolskem letu 2009/2010 bili izbrani na natečaju inovacijskih projektov *Učilnica brez katedra* v organizaciji Zavoda RS za šolstvo kot najboljša šola v Sloveniji, ki je s projektom »Kaj dogaja v glavi in na igrišču?« upala spremeniti učno okolje. Dan so zasnovali štirje učitelji, ki poučujejo v 6. razredu. Medpredmetno so povezali slovenščino, matematiko, gospodinjstvo, naravoslovje in športno vzgojo. Vsak je pri aktivnosti, ki so jo s fleksibilnostjo pri poteku pouka izvajali, našel cilj iz učnega načrta za omenjeni razred. Pripravili so tudi pose-

ben delovni zvezek, v katerem so bile naloge za vsak predmet posebej. Naloge so bilo taksonomsko in tematsko prilagojene. Z učenci so v Murski Soboti obiskali knjižnico in bowling center, kjer so se učenci učili in naučili znanj za vsakdanje življenje.

Omeniti moram tudi nadaljevanje projekta iz lanskega šolskega leta *Didaktika ocenjevanja*, kjer si skupina učiteljev širi znanje s področja poučevanja: kako s povratno informacijo učenca notranje motivirati, s fleksibilnostjo izboljšati pouk ... S tem se strokovno izpopolnjujejo in karierno bogatijo tudi sami učitelji. Kar nam da največ elana za nadaljnje delo, pa je, da učenci z večjim veseljem sodelujejo pri pouku.

Da se da medpredmetno povezati delo različnih razredov sta dokazali učiteljica matematike na predmetni stopnji ter razredna učiteljica z medpredmetno povezavo matematike in sicer tematskega sklopa »Obdelava podatkov« pri učencih 4. in 7. razreda. Med skupnim 15-urnim delom sta uresničili cilje iz učnega načrta za matematiko obeh razredov.

Kaj so delali: uvod v obdelavo podatkov, zbiranje podatkov, obdelava podatkov, predstavitev, skupno delo s starši, analiza dela. Tako smo učence povezali tudi medgeneracijsko, kar pomeni, da sta učenec iz 4. in 7. razreda sodelovala pri zbiranju podatkov, podatke sta skupaj obdelala in družno pripravila predstavitev rezultatov. Pri vsem so sodelovali tudi starši.

Naše ugotovitve ob analizi dela kažejo, da se s formativnim spremljanjem znanja in vertikalnim medpredmetnim povezovanjem potrjuje trajno in uporabno znanje. Medpredmetno povezovanje in timsko delo s spremembo učnega okolja je pozitiven pokazatelj sodobnega pouka, ki zasleduje cilje sodobne šole. Pedagoški delavci šole se tega zavedajo, zato se širi mreža učiteljev, ki spreminjajo svoje delo. Vsak na svoji karierni poti postavlja nove in nove mejnike.

VREDNOTE ZA DANES IN JUTRI

Drugi razlog zapisa pa je, da smo bili v prejšnjem šolskem letu priča raziskovanju vrednot za danes in jutri. Ne zanima nas notalgija za nekdanjimi časi, temveč vrednote, ki jih vidimo kot temelj medosebnih odnosov tu, v tem malem raj. Veseli smo dejstva, da tako delavcem šole kot tudi staršem otrok in učencev pomenijo odgovornost, enakovrednost in varnost temeljno vrednoto. Te vrednote so skupne in torej določajo medosebne odnose, njihovo razumevanje in uresničevanje v odnosu z otroki. Videti moramo posameznega otroka v njegovih posebnostih in nanj uglasiti svoje ravnanje, naučiti ga, da izkoristi svoje sposobnosti in voljo ter prevzame polno odgovornost za kakovost odnosa vsepovsod: doma, na cesti, v šoli, v trgovini, na igrišču, v cerkvi itd. Skozi na novo postavljeni vzgojni načrt in pravila šolskega reda ugotavljamo večje pozitivne spremembe pri kulturnem obnašanju naših učencev, pri tem pa ne moremo mimo dejstva, da smo delavci šole z načrtovanjem, vztrajnim, doslednim delom pripomogli k izboljšanju. Da pa ne moremo obstati, je dejstvo, saj smo odrasli kot ogledalo našim mlajšim generacijam. S svojim ravnanjem jim kažemo pota. Najpomembnejše v življenju je, da ohranimo mlad um, je rekel Henry Ford. Marsikaj je odvisno od nas in naše volje. Z majhnimi, a zanesljivimi koraki pridemo vedno do svojega velikega cilja. Samo začeti je treba!

Za uresničevanje naše začrtane vizije »V prijetnem okolju do znanja«, za pomoč pri naših uspehih, se iskreno zahvaljujemo prav vsem, ki nam pomagata, tako s finančnimi sredstvi kakor z lepo besedo, s kritičnimi mislimi, idejami in vsem, ki nas podpira, da lahko uspešno uresničujemo delo svojih sanj.

Jožefa Herman, ravnateljica šole

USPEHI NAŠIH UČENCEV

Tretji razlog so uspehi naših učencev, 78 jih je v tem šolskem letu. Priznanj smo na zaključni proslavi podelili kar 251.

Vrsta priznanja oziroma pohvale	Štev. nagrajencev
Zlato priznanje s XIV. Državne revije PIKA POKA POD GORO	17
zlato priznanje Računanje je igra	9
zlato priznanje iz nemške bralne značke	9
Zlati sonček	9
zlata petka	2
srebrno priznanje pri nemški bralni znački	3
srebrno priznanje na področnem tekmovanju iz matematike	1
srebrno priznanje na medrazrednem tekmovanju v znanju o sladkorni bolezni	1
srebrno priznanje na mednarodnem tekmovanju v znanju sladkorne bolezni	1
srebrno priznanje na državnem tekmovanju mladih čebelarjev Slovenije	2
bronz elismerés a Petőfi Sándor tanulmányi versenyen való teljesítményért	7
bronasto Proteusovo priznanje na šolskem tekmovanju iz znanja biologije	4
bronasto priznanje na šolskem tekmovanju iz logike	15
bronasto priznanje NG Junior BISTROUM	5
bronasto priznanje na tekmovanju Mednarodni matematični kenguru	5
bronasto priznanje na mednarodnem tekmovanju v znanju o sladkorni bolezni	6
bronasto priznanje na državnem tekmovanju mladih čebelarjev Slovenije	2
bronasto priznanje iz nemške bralne značke	1
bronasto Preglovo priznanje na šolskem tekmovanju iz znanja kemije	1
bronasto Cankarjevo priznanje	8
priznanje za uspeh na tekmovanju Mednarodni matematični kenguru	13
priznanje za udeležbo na tekmovanju na sejmu MEGRA	4
priznanje za sodelovanje pri nemški bralni znački	5
priznanje za sodelovanje na literarnem natečaju	1
priznanje za sodelovanje v gledališki skupini	4
priznanje za sodelovanje pri humanitarni akciji	13
priznanje za sodelovanje na športnem področju	2
priznanje za sodelovanje na mini olimpijadi	14
priznanje za sodelovanje na literarnem natečaju	3
priznanje za sodelovanje na kulturnem področju	1
priznanje za sodelovanje na humanitarnem področju	1
priznanje za ekokviz	15
priznanje za doseženo 3. mesto v likovnem natečaju na temo promocije nekajenja med mladimi	4
priznanje za 1. mesto na razrednem tekmovanju »Hitro in zanesljivo računanje«	6
priznanje Računanje je igra	8
pohvala za opravljeno bralno značko	11
pohvala za izjemen učni uspeh	3
pohvala za doseženo 5. mesto na državnem tekmovanju »Hitro in zanesljivo računanje«	1
pohvala Cici vesela šola	21
narodni certifikat za dosežek na mednarodnem tekmovanju GENIUS LOGICUS	3
elismerés a Muravidéki Szavalóversenyen való részvételért	5
elismerés a Muravidéki Szavalóversenyen elért 2. helyezéért	1
diploma za uspešno opravljen tečaj plesa	4
SKUPAJ	251

Osnovni šoli Fokovci in Bogojina SPREJEMI V RDEČI KRIŽ

Vsako leto med 8. in 15. majem, v tednu Rdečega križa, po osnovnih šolah potekajo sprejemi najmlajših v to najstarejšo mednarodno humanitarno organizacijo. Organizacija Rdečega križa obstoji že 147 let, na tleh naše domovine, Slovenije, pa že 144 let, od ustanovitve prvega Ženskega društva za pomoč ranjenim v vojni leta 1866 v Ljubljani. A letos mineva 151 let od bitke pri Solferinu, kjer je pravzaprav nastala ideja o organizaciji Rdečega križa.

Pravi praznik za učenke in učence 2. razreda devetletke na Osnovni šoli Fokovci z razredničarko Marijo Zorko je bil 24. maj. Dru-gošolci so prisluhnili zgodbi z naslovom *Križem kapica*, ki jim je sicer poznana kot zgodba o Rdeči kapici. Tokrat jim je zgodba približala poslanstvo humanitarne organizacije Rdečega križa ter njegovih aktivistk in aktivistov. Sledila je podelitev izkaznic mladim članom RK (16 učenk in učencev) ter priložnostnih darilc.

Novi mladi člani RK OŠ Fokovci.

Melita Marič z Območnega združenja Rdečega križa v Murski Soboti in predavatelj Filip Matko sva pred koncem maja obiskala še učenke in učence 2. razreda Osnovne šole Bogojina, kjer je razredničarka Nataša Kuhar. Ponovila sva program, kot je bil nekaj dni poprej na OŠ Fokovci, pri razdelitvi izkaznic novim mladim članom RK (13 učenk in učencev) pa je sodelovala tudi Simona Nemec, mentorica krožka RK na OŠ Bogojina. (Filip Matko)

Evropska vas v Murski Soboti SODELOVALI OŠ BOGOJINA IN FOKOVCI

Na Trgu kulture v središču Murske Sobote, ki je bil po zaslugi skoraj vseh v regiji delujočih osnovnih šol prizorišče predstavitve tipičnih značilnosti vseh 27 članic EU, so med učenci 31 osnovnih šol sodelovali tudi njihovi vrstniki z Osnovne šole Bogojina in Osnovne šole Fokovci.

Prireditvev *Evropska vas* je Evropski socialni sklad v sodelovanju s Šolo za ravnatelje v Murski Soboti izvedel v koordinaciji z OŠ II Murska Sobota, nosilcem projekta za pomursko regijo. Prireditvev je tudi letos sovpadala z 9. majem – dnevom Evrope. Pravzaprav gre za sklepno dejanje projekta v tekočem šolskem letu, kjer učenci pri pouku in drugih dejavnostih spoznavajo geografske, kulturne, zgodovinske in druge značilnosti izbrane članice EU, ene od 27 evropskih držav.

Kaj vse so se učenci posameznih šol naučili o izbrani državi, so pokazali tudi v kratkih točkah, na priložnostnih stojnicah, zloženih na dveh straneh, ki je predstavljala dolgo ulico vasi, razstavili pa so tudi slikovno in drugo gradivo, narodne noše izbranih držav, izdelke ... Med številnimi obiskovalci se je med mladimi pomudila tudi dr. Zdenka Čebašek Travnik, varuhinja človekovih pravic.

Učenci bogojinske in fokovske devetletke so se učili o Romuniji, ki so jo ob pomoči svojih mentorjev predstavili tudi na stojnici.

Geza Grabar

Osnovna šola Bogojina TOMO KRIŽNAR MED UČENCI

»Prva človekova pravica je pravica do sanj. Ljudje sanjamo ponoči in sanjamo podnevi. Od naših sanj pri odprtih očeh je odvisna žlahtnost našega bivanja. Ta svet je vreden najlepših sanj.«

(Tomo Križnar, *Samotne sledi*)

V sredo, 26. maja 2010, smo v telovadnici OŠ Bogojina z velikim veseljem in še večjim aplavzom pričakali Toma Križnarja, človekoljuba, borca za človekove pravice, svetovnega popotnika, velikega humanista, pisatelja, publicista ..., ki se zavzema za stvari, ki jih mi, navadni smrtniki, težko gledamo in sprejemamo. Sanje so se nam uresničile. Uvodna pesem mladinskega pevskega zbora je pregnala tremo mlademu voditelju Žigu Barbariču, ki je zelo spretno povezoval program in vodil pogovor s Tomom Križnarjem.

Tomo Križnar nam je pripovedoval o mnogih zanimivih in lepih doživetjih, a tudi o žalostnih trenutkih. Pokazal nam je veliko fotografij s svojih potovanj po Afriki in drugod po svetu ter predstavil več knjig in dokumentarnih filmov, ki se ukvarjajo z iskanjem svobode, sobivanjem in razpadajočo svetovno vestjo, ki jo vedno utišajo pohlepne in zmanipulirane vlade, posamezniki in multinacionalke, katerim mali preprost človek ne pomeni popolnoma ničesar.

Tomo Križnar se je rodil leta 1954 na Jesenicah, živi pa v Naklem. Po končanem študiju je začel veliko potovati in kot svetovni popotnik opazil mnoge krivice, ki so za vedno spremenile njegov pogled na svet in zapečatile njegovo življenjsko delovanje. Humanitarni čut in ostra vest mu nista dovolili samo opazovati. Zaradi humanitarnega aktivizma je bil večkrat v življenjski nevarnosti, saj je nevarno posegal v politike vpletenih vlad in tujih korporacij. Dejaven je na mnogih področjih, njegovo ime pa se najpogosteje povezuje z neutrudnim udejstvovanjem v humanitarni krizi v Darfurju, kamor je med drugim odšel tudi kot posebni odposlanec pokojnega predsednika dr. Janeza Drnovška.

ke vpletenih vlad in tujih korporacij. Dejaven je na mnogih področjih, njegovo ime pa se najpogosteje povezuje z neutrudnim udejstvovanjem v humanitarni krizi v Darfurju, kamor je med drugim odšel tudi kot posebni odposlanec pokojnega predsednika dr. Janeza Drnovška.

Ker je Tomo Križnar znan pisec potopisov, je mlade bralce zanimalo, kaj je najraje bral kot osnovnošolec. Seveda je rad bral Robinsona Crusoa, knjige Julesa Verna in Karla Maya. In ravno knjiga Robinson Crusoe je čakala na mizi na podelitev najbralcu v 6. razredu. Bralno značko je osvojilo 113 učencev od 198. Nagrajeni so bili z ogromnim aplavzom in spodbudnimi besedami Toma Križnarja. Mape, nalepke, literarne zloženke in priznanja bodo bralnoznačkarji prejeli na zaključni proslavi v juniju.

Knjižne nagrade najbralcem od 1. do 9. razreda in knjižne nagrade ter spominska priznanja Društva Bralna značka Slovenije zlatim bralcem (letos jih je kar 9) pa sta podelila Tomo Križnar in ravnatelj Ivan Kramperšek. Podelitev je bila nepozabna, bilo je nepozabno srečanje in neprecenljiva izkušnja.

»Bolje kot preklinjati temo, je prižgati eno samo lučko,« so znane besede Toma Križnarja. Na tem srečanju nam je prižgal veliko lučk. Upanje v boljši svet, vero v človeka, ljubezen med vsemi ljudmi, spoštovanje slehernega človeka, pomoč pomoči potrebnim, ljubezen do dobre knjige ... HVALA TI, TOMO KRIŽNAR!

Marjetka Erdelji,
koordinatorka BZ in mentorica od 6. do 9. razreda

Osnovna šola Bogojina DRŽAVNI PRVAK IZ GEOGRAFIJE

Ekipa Osnovne šole Bogojina v sestavi Anja Behek iz Ivanec, Žiga Barbarič iz Filovec, oba učenca zaključnega, 9. razreda, in Dorotea Gašpar iz Moravskih Toplic, učenka 8. razreda, je svoje izjemne uspehe iz prejšnjih letih z največjim uspehom doslej kronala na državnem tekmovanju, katerega gostitelj je bila prav OŠ Bogojina. Letos se je državnega tekmovanja, ki ga sestavlja teoretični in praktično-terenski del, udeležilo 60 učencev in 27 dijakov – regijskih prvakov z vseh koncev Slovenije. Vsak učenec je prejel spominsko majico in keramični odlitek bogojinske cerkvice, ki so jo za šolo v okviru projekta Turizmu pomaga lastna glava izdelali v Keramiki Bojnec. Ob učencih je za uspeh zaslužen tudi njihov mentor, učitelj geografije Boštjan Majerič.

Kot pravi Majerič, so se učenci tekmovanja iz znanja geografije udeležili že tretje leto. Svoj uspeh so nenehno stopnjevali, saj so bili pred tremi leti pomurski prvak, lani pa so zasedli drugo mesto. »Odločitev je bila še toliko lažja, ker so bili tudi letos naši učenci najboljši med vsemi šolami v Pomurju,« pove Majerič, ki je imel v rokah tudi vse organizacijske niti.

»Tekmovanje iz geografije je specifično, saj poteka v dveh delih. Pisni del pišejo učenci posamezno, sledi pa še terenski del, ki ga ekipa rešuje skupaj. Anja, Žiga in Dorotea niso dosegli izjemnega

Tvorci izjemnega uspeha na domačem terenu (od leve): mentor Boštjan Majerič, Dorotea Gašpar, Anja Behek in Žiga Barbarič.

uspeha le kot ekipa, pač pa tudi v konkurenci posameznikov. Vsi trije si namreč delijo drugo mesto v Sloveniji. Uspeh, ki je vsekakor skoraj neponovljiv, je prinesel vsem trem učencem zlato priznanje. Tako je bil poplačan tudi ves trud zaposlenih na OŠ Bogojina, ki so resnično garali za odlično izvedbo državnega tekmovanja v naši občini,« so bile besede mentorja Boštjana Majeriča.

Pa še to: pred formalnim začetkom tekmovanja so na šolskem dvorišču ob prisotnosti vseh učencev in zaposlenih v spomin na tekmovanje in ob obeležitvi dneva Zemlje posadili lipo, ki jim jo je podarilo Vrtnarstvo Šabjan.

Geza Grabar

Čebelarstvo

NAJVIŠJE PRIZNANJE EMILU PANKERJU

V krog najbolj klenih slovenskih čebelarjev se uvršča tudi Emil Panker iz Kančevca, ki je čebelar od svoje rane mladosti, ko je to plemenito delo prevzel od svojega očeta, prav tako čebelarja. Takrat sta čebelarila še v slamnatih koših. Poleg tega je s svojim prizadevnim delom pustil neizbrisen pečat tudi v Čebelarskem društvu (ČD) Prosenjakovci, katerega zvesti član je vse od začetka, torej že 44 let. Še več: s svojimi bogatimi izkušnjami in nesebično pomočjo je na voljo vsem čebelarjem in drugim, tako da svoje delovanje v društvu kljub dobrim sedmim križem na rame-nih nadgrajuje. Še vedno čebelari in se udeležuje izobraževanj.

Za njegovo plodno delo so ga v ČD Prosenjakovci predlagali za najvišje priznanje Čebelarske zveze Slovenije – odlikovanje z redom Antona Janše I. stopnje. V utemeljitvi predloga so člani društva zapisali, da je Emil vedno rad izdeloval različne stvari, med drugim je začel izdelovati tudi panje za čebele. Leta 1966 je gospodaril že s 40 AŽ panji lastne izdelave, vsi panji pa so bili naseljeni. To je bilo za tiste čase veliko in napredno čebelarstvo. Pred letom 1966, ko

je bilo ustanovljeno prosenjakovsko čebelarsko društvo, je bil član podobnega društva v Križevcih, bil je pobudnik in ustanovitelj društva v domačem okolju. Do leta 1988 je bil tajnik društva, leta 1983 pa je opravil tečaj in preizkus znanja za pooblaščenega čebelarskega preglednika. Aktivno se je vključeval tudi v delo Območne čebelarske zveze Murska Sobota. Kot so še zapisali predlagatelji, je tako s delom

in materialom aktivno sodeloval tudi pri gradnji plemenilne postaje v Murski Soboti, pozneje pa tudi pri urejanju njene okolice.

Mnogi pa Emila ne poznajo zgolj kot čebelarja, saj se je s svojimi organizacijskimi sposobnostmi odlikoval tudi na številnih drugih področjih, zlasti v strelstvu in gasilstvu. Bil je dolgoletni predsednik Strelskega društva Goričko Kančevci, ki je pod njegovim vodstvom dosegalo odlične rezultate na tekmovalnem področju. Kot šofer in strojnik pa je aktivno deloval tudi v domačem gasilskem društvu.

Emil Panker trenutno čebelari s sedmimi čebeljimi družinami, saj mu bolezen ne dopušča povečanja družin. V času bolezni je za delo s čebelami navdušil tudi hčerko Suzano, ki opravi marsikatero delo pri čebelah, zlasti v času njihovega rojenja, in tako skrbi za nadaljevanje čebelarstva v družini.

DVODNEVNA VOŽNJA STARODOBNIH VOJAŠKIH VOZIL PO POMURJU

Pred tremi leti ustanovljeni Jepp club Veteran Murska Sobota, ki združuje okrog 25 lastnikov in ljubiteljev starodobnih vojaških vozil, starih vsaj 40 let in več, je tudi letos konec maja pripravil odmevno dvodnevno vožnjo teh vozil po Pomurju.

Nekakšnega potujočega muzeja v prvi vrsti starih vojaških džipov ter motornih koles s prikolico se je udeležilo blizu 50 vozil, povečini iz Slovenije, prišli pa so tudi njihovi kolegi iz Avstrije, Italije in Madžarske. V dveh dneh so lastniki vozil, oblečeni v vojaška oblačila, v kakršne so bili odeli šoferji oziroma vojaki v tistem času, številni pa so imeli tudi osebno oborožitev iz tistega časa, skupaj prevozili blizu sto kilometrov. Prvi dan jih je pot vodila z zbirnega mesta na parkirišču pri BTC v Murski Soboti skozi Moravske Toplice do Lendave, od tam pa k Bukovniškemu jezeru, kjer so prenočili v vojaških šotorih. Po vožnji po krajih Dolinskega so pot prek Kobilja sklenili v Prosenjakovcih. Na poti so si ogledali številne kulturne znamenitosti.

Člani murskosoboškega kluba – med njimi so štirje tudi iz naše občine: Štefan Jančarič, ki predseduje klubu, Geza in Tanja Džuban iz Moravskih Toplic ter Rudi Novak iz Gornjih Moravcev – premorejo 18 restavriranih vojaških vozil. Prizadevajo si za ohranitev

1. Soboški bogračfest in 14. Bogračiada
NAJBOLJŠI BOGRAČ IZ FILOVEC

Kar dvoje sočasnih tekmovanj v kuhanju tipične enolončnice prekmurske kuhinje – bograča, potrjuje, da se velikokrat (tudi) v Murski Soboti težko dogovarjajo. Družba Zadnja minuta, ki je lastnik zaščitenege imena Bogračiada – tega si je kot njen nekajletni najemnik pridobila od družbe Zvezda Diana v stečaju – je na Trgu kulture pripravila 14. Bogračiado; družba Hotel Diana pa je ob istem terminu na Slovenski ulici pred svojim hotelom, oddaljenem le nekaj sto metrov, pripravila povsem enako tekmovanje z drugim imenom: Soboški bograč fest. Čeprav organizatorja bogračade oziroma bogračfesta zaradi tega verjetno z obiskom ljudi nista bila preveč zadovoljna, pa je bilo število tekmovalcev na obeh tekmovanjih na ravni prejšnjih bogračiad.

Pred Diano je namreč v dveh skupinah kuhalo 26 ekip, na Trgu kulture jih je bilo 25, prav tako v dveh skupinah. Ponovno so prišli amaterski mojstri kuhanja iz vse Slovenije, ki so se po svojih najboljših močeh pri pripravi tipične prekmurske enolončnice v kotličkih na odprtem ognju trudili začiniti tudi s kakšnimi svojimi začimbami »iz rokava«. Med tekmovalci na obeh lokacijah smo tudi letos zasledili kar nekaj mojstrov kuhanja omenjene jedi iz naše občine. In ne samo to: bili so tudi zmagovalci!

Zmagovalca prvega Soboškega bogračfesta: Alojz Černela in Alojz Bojnec (ekipa Keramike Bojnec iz Filovca).

Tako je na 1. Soboškem bogračfestu zmagala ekipa Keramike Bojnec iz Filovca, za katero sta kuhala Filovčara Alojz Bojnec in Alojz Černela. Član ene od zmagovalnih ekip (Mlinopek), ki je osvojila 3. mesto, je bil tudi Štefan Ošljaj, prav tako doma iz Filovca.

Pred Diano je v ekipi Prijatelja za vedno kuhala tudi Andrej Počar iz Noršinec, večkratni udeleženec in zmagovalec soboških bogračiad. Tokrat je pristal na četrtem mestu.

te stare vojaške tehnike v čimbolj avtentični podobi. Poudariti je potrebno, da so pri tem izjemno uspešni, zanesenjaki pa izstopajo tudi po še ohranjenih starih vojaških oblačilih.

Na obisku pri prijateljih V DVOJEZIČNEM VRTCU PROSENJAKOVCI

V jutranjem krogu, kakor imenujemo in izvajamo dejavnost po malici z otroki v dopoldanskem času, in takrat si v skupini delimo, zaupamo svoja doživetja, spoznanja, razmišljanja, sem otrokom povedala nekaj prijetnega. Posredovala sem jim informacijo, da se bomo v kratkem z otroki, ki bodo jeseni prestopili prag šole in so vključeni v zavod Vrtci Občine Moravske Toplice, z avtobusom odpeljali v vrtec Prosenjakovci, ki je edini dvojezični vrtec v zavodu. Obiskali bomo vrstnike v vrtcu ter se skupaj, vsi »šolarji« zavoda, odpravili na pohod do državne meje za izvedbo programa *Zlati sonček*. V dogovoru s strokovnimi delavkami iz vrtca Martjanci in Fokovci ter Moravskih Toplic so se otroci seznanili z rajalno igro *Didl, didl, dajčka ...* Ker pa se bomo odpravili na dvojezično področje in imamo v vsakem vrtcu zaposleno strokovno delavko, ki prihaja z dvojezičnega območja, smo se igrice naučili tudi v madžarščini. Seznanili smo se s pozdravi v madžarskem jeziku in z uporabo vljudnostnih izrazov (izvoli, hvala, prosim).

Na koledarju smo dnevno označevali in se približevali datumu, ponedeljku, 31. maja, ko gremo na obisk in se srečamo s prijatelji v vrtcu Prosenjakovci. Otroci so bili ta dan po predhodnem dogovoru vzgojiteljic s starši primerno oblečeni in obuti za nove dogodivščine, za nove, pomembne vtise. Po malici so nas otroci, ki so ostali v vrtcu, pospremili do vrat, nam pomahali ter zaželeli lep dopoldan. Avtobus se je najprej ustavil pred vrtcem Martjanci, nato so vstopili otroci iz vrtca v Moravskih Toplicah in se skupaj peljali do Bogojine. Na avtobusu je bilo živahno in veselo, na poti so se nam pridružili še otroci, ki obiskujejo vrtec v Fokovcih.

Bolj ko smo se približevali cilju, bolj smo lahko skozi okna avtobusa opazovali pokrajino, ki ni ravnica, od koder prihajamo mi, ampak se nam je odpiral pogled z enega na drug hrib, kjer je veliko zelenja in travnatih površin ter njiv. Rosenje dežnih kapljic otrok ni motilo, saj se je slišalo veselo čebljanje otrok, nekateri so z zanimanjem opazovali svet skozi okno, v očeh pa jim je bilo začutiti pričakovanje pred dogodki, ki se bodo vrstili v naslednjih dveh urah.

Pripeljali smo se pred vrtec Prosenjakovci, kjer so nas tamkajšnji otroci s strokovnimi delavkami že pričakovali. Pozdravili so nas v madžarskem jeziku. Tudi mi smo jim odzdravili v madžarščini. Povabili so nas v vrtec in nam zaželeli dobrodošlico. Strokovni delavki tamkajšnjega vrtca sta se nam predstavili, vzgojiteljica Bernarda v slovenskem, vzgojiteljica Tea pa v madžarskem jeziku. Vsi,

FOTO: Bernarda Korňaš PANTOVIC

ki smo se pripeljali z avtobusom, smo z odprtimi očmi in široko razprtimi usti gledali in poslušali, vendar pa vzgojiteljice Teje nismo čisto nič razumeli. Joj, dobro, da je bila tam vzgojiteljica Bernarda in nam Tejino pripoved povedala v slovenščini. Vrtec, ki smo ga obiskali, je lepo urejen in prostoren, saj smo imeli dovolj prostora, da smo sklenili krog z rokami. Nekaj otrok je bilo na sredini kroga. Rajali in zapeli smo rajalno igro *Didl, didl, dajčka ...* v slovenskem jeziku. Sledila je enaka igra, vendar tokrat v madžarščini. Pa da ne bo kakšnih dvomov: jakost otroških glasov se je slišala enako kot v slovenščini. Otroci, ki ne znajo in ne razumejo madžarščine, so besedilo v tujem jeziku hitro osvojili, se ga naučili. Otroci, ki so obiskovali nemški jezik v vrtcu, so zapeli tudi v nemščini. Torej smo eno rajalno igro zapeli in zaplesali trijezično. Bravo, otroci!

Odzvali smo se vabilu in ostali v vrtcu, kjer so otroci spoznavali nove prijatelje, se družili, igrali, smejali, srečali prijatelje. Med otroki je hitro stekla vez, saj nekdo, ki bi takrat stopil v vrtec, niti ne bi opazil, da se igrajo skupaj otroci iz petih enot vrtca. Izžarevali so harmonijo. To je harmonija otrok, ki se jih še ni dotaknil svet, kakršnega poznamo odrasli, in prav je tako.

Zaradi dežja nismo mogli izpeljati pohoda za program *Zlati sonček*. Za slovo smo se vsi skupaj odpeljali v deževnem vremenu z avtobusom do državne meje, si ogledali stavbo, ki sedaj sameva, ter dogodek ovekovečili s skupinsko fotografijo otrok in strokovnih delavk. Ob vračanju v svoje matične vrtce se je slišalo veselo govorjenje otrok, in prepričana sem, da z novimi, lepimi, predvsem pa nepozabnimi vtisi na dvojezični vrtec Prosenjakovci, na to, da smo bili tudi na ozemlju države Madžarske, da smo spletli vez, za katero bi radi, da jo ohranimo, da bi bila še močnejša in trdnjša.

Zahvala gre vsem, ki so kakorkoli povezani z vrtcem Prosenjakovci, od otrok do zaposlenih, za nepozabni dan. Hvala za prejetost darilo, za knjigo *Drug z drugim*, katero bomo prebirali v vrtcu ter se spomnili vas, dragi prijatelji, z željo, da se čim prej srečamo. No, ne vem, mogoče pa naslednjič v drugem vrtcu, vendar zopet z enako pozitivno naravnostjo. Nismo uresničili cilja – pohoda za program *Zlati sonček* zaradi vremenskih razmer, vendar pa so se otroci vračali v svoje vrtce nepopisno veseli, obogateni z novo izkušnjo in z novimi doživetji.

Bojana Benkovič, vzgojiteljica

DRUŽINSKO KOLESARJENJE

Po dogovoru z drugega roditeljskega sestanka smo se v ponedeljek, 10. maja 2010, s starši in z otroki enote Moravske Toplice odpravili kolesarit.

Že zjutraj so se nekateri otroci v vrtec pripeljali s kolesom, drugi pa so povedali, da jim bodo kolesa pripeljali starši. V vrtcu je cel dan med otroki teklo pogovor o tem, kakšno kolo ima kdo, kdo se vozi brez in kdo s pomožnimi kolesi, ugibali so, kam se bomo peljali ... V otroških očeh je bilo videti veliko pričakovanja. Naju z vzgojiteljico je skrbelo, da bo iz tega pričakovanja nastalo veliko razočaranje, saj nam vreme zjutraj ni bilo posebej naklonjeno. Veter je neusmiljeno pihal in sonce se je skrivalo za temnimi oblaki. Vendar so popoldne oblaki nenadoma izginili in postal je čudovit sončen dan, čeprav je še vedno pihal veter. Tako smo se ob 16. uri zbrali pred našim vrtcem. Igrišče je bilo polno malih nadebudnežev z varnostnimi čeladami za kolesarjenje ter z rdečimi, modrimi, roza in rumenimi kolesi. Nekateri so imeli kolo opremljeno z dvema, drugi pa s štirimi kolesi. Naši najmlajši so uživali v otroških sedežih, na kolesih svojih staršev.

Pripravili smo se za odhod in se odpeljali novim dogodivščinam naproti. Pot nas je peljala po kolesarski stezi do Martjanc. Po poti so otroci med sabo tekmovali, se prehitevali in se neizmerno zabavali. Do cilja, nogometnega igrišča v Martjancih, smo prispeli presenetljivo hitro in brez težav. Na igrišču so se otroci odžejali z vodo in sokovi ter se okrepčali z jabolki, sendviči in z drugimi prigrizki. Takoj zatem je sledilo igranje na toboganu, gugalnicah, plezalih in igre z žogo. Otroci so bili navdušeni. Čas je kar hitro mineval in po dobri uri igre smo se odpravili nazaj v Moravske Toplice. Za pot nazaj smo potrebovali več časa in vmes tudi nekaj pomoči staršev, vendar smo bili na koncu vsi zadovoljni. Pri vrtcu smo se poslovili in vsi skupaj ugotovili, da smo preživeli lep spomladanski popoldan.

Martina Lipaj

SREČANJE DVOJEZIČNIH VRTCEV POMURJA

Smo edina dvojezična enota v zavodu Vrtci Občine Moravske Toplice in to zelo radi poudarjamo, saj smo ponosni na to, da v naši enoti govorimo enakovredno dva jezika, slovenskega in madžarskega. Ker smo dvojezična enota, smo se skupaj z drugimi dvojezičnimi vrtci iz Pomurja tudi letos udeležili »SREČANJA DVOJEZIČNIH VRTCEV« v Kulturnem domu v Lendavi. Na to prireditev smo se zelo skrbno pripravljali že mesec dni in to skupaj z dvojezičnima vrtcema Hodoš in Domanjševci. Tema letošnjega srečanja je bila »ŠTIRJE LETNI ČASI« in mi smo predstavili »ZIMO«.

Strokovni delavci vseh treh vrtcev smo se srečali kar nekajkrat, preden smo uskladili program za nastop. Nekaj pesmic smo že znali, saj je zima že za nami, nekaj pa se je bilo potrebno naučiti na novo. Zdelo se nam je, da bo to precej težka naloga za naše otroke, a temu ni bilo tako. Otroci so se zelo hitro naučili novih pesmic in tega smo bili vsi skupaj zelo veseli.

Z otroki in strokovnimi delavci iz vrtca Hodoš in Domanjševci smo se na »probah« srečali kar petkrat in moramo priznati, da smo se prepričali o resničnosti reka »vaja dela mojstra«. Vsakokrat nam je šlo bolje in vedno bolj smo bili prepričani o uspehu našega nastopa. Vzgojitelj Bojan, ki nas je spremljal na klavirju, je našemu nastopu dal poseben čar, drugi pa smo se trudili, da je šlo vse »kot po maslu«.

Ko je prišel dan našega nastopa, je bilo pri otrocih opaziti veliko neučakanost. Komaj so čakali, da bodo nastopili in pokazali, kar smo se naučili. Starši so svoje otroke pripeljali v Lendavo ob dogovorjeni uri. Ob 17.00 uri sta napovedovalki pozdravili prisotne in prireditev se je začela. Mi smo nastopili tretji. Ob spremljavi klavirja in frulice ter pesmi *Zima je prišla* so otroci priplesali na oder s snežinkami v roki, ki so jih natrosili okrog sebe. Sledile so pesmice *Hófarsang*, *Sneženi mož*, *Hóember* in za konec *Zimsko veselje*. Na odru se nam je pridružil tudi velik sneženi mož, ki je dal poseben čar našemu nastopu. Nastop smo opravili zelo dobro, na kar smo

bili ponosni strokovni delavci, ki smo se skupaj z otroki trudili, da bi bilo vse tako, kot mora biti. Ne smemo pa pozabiti tudi na naše starše, ki so bili navdušeni nad nastopom svojih otrok.

Ker v vseh vrtcih stremimo k čim večjemu ekološkemu osveščanju otrok, smo za konec prireditve otroci in strokovni delavci, ki smo bili na odru, zapeli slovensko in madžarsko pesmico *Pesem za pospravljanje* in *Ének a takarításról* in s tem smo sklenili letošnjo prireditev.

Ob tej priložnosti bi se strokovne delavke dvojezične enote Prosenjakovci rade zahvalile vsem staršem, ki so nam ves čas stali ob strani med pripravami in ob nastopu. Brez njihovega sodelovanja zagotovo ne bi izvedli tako uspešnega nastopa.

Posebna zahvala je namenjena tistim strokovnim delavkam našega zavoda, ki so se odzvale našemu povabilu, naj se nam pridružijo na prireditvi v Lendavi in si ogledajo naš nastop. Lepo vas je bilo videti med občinstvom, kako pozorno spremljate naš nastop. Vaša prisotnost na prireditvi nam je veliko pomenila, obenem pa nam je vlila moč in energijo, da se pokažemo v čim boljši luči. In upamo, da nam je to tudi uspelo.

ZADIŠALO JE PO DOMAČEM KRUHU

Po ogledu Premoškega mлина v Turnišču smo v vrtcu nadaljevali pogovor o moki. Spoznali smo, da obstaja več vrst moke, ki jo rabimo za različne namene. Iz moke lahko spečemo palačinke, različno pecivo, potico, pa tudi različne vrste kruha, ki ga jemo tudi vsak dan v vrtcu.

In prav to spoznanje nas je vodilo do kmetije Malačič v Prosenjakovcih, kjer nas je nadvse prijazno sprejela gospodinja Suzana. Povedali smo ji, da bi radi videli, kako peče domači kruh, saj v vrtcu nimamo ne primerne prostora in ne peči, da bi se lotili takšnega dela. Z veseljem je sprejela naš predlog in dogovorili smo se, da jo bomo obiskali v petek in si ogledali, kako se peče domači kruh v krušni peči.

Sestavine, ki so potrebne za dober domači kruh, so že čakale na mizi, potrebno jih je bilo le zamesiti. Moka, voda, sol in kvas so sestavine, ki smo jih poskusili vsi skupaj zamesiti v testo. Testa za 7 kolačev kruha nismo mogli zamesiti, zato smo vse skupaj prepuščili naši gospodnji Suzani. Mi smo zamesili le majhne hlebečke, ki smo jim bili kos z našimi majhnimi ročicami. Veliko energije in moči je bilo potrebno, da smo vse skupaj zamesili testo, a moramo reči, da nam je šlo zelo dobro od rok. V veliki posodi je bilo zelo veliko testa, ki pa smo ji ga pomagali oblikovati v različno velike hlebečke, ki smo jih dali v košare, jih pokrili in počakali, da vse skupaj vzhaja.

Med vzhajanjem testa je gospodinja zakurila v krušni peči, mi pa smo ji dodali kakšno poleno, da bo krušna peč čim prej nared za peko našega testa. Ko je testo dovolj vzhajalo, smo gospodnji dodajali košare s testom za kruh, ona pa je testo dala na lopar, ga namazala z mlekom ter vse skupaj položila v krušno peč. Majhne hlebečke, ki so jih zamesili otroci, je gospodinja spekla prej in to v električnem štedilniku, saj bi z veliko težavo počakali na kruh, ki je potreboval kar nekaj časa, da se je spekel.

Peka rženega kruha je trajala eno uro in pol, a izplačalo se je čakati, saj je iz peči močno zadišalo. Ker vemo, da vroč kruh ni primeren za naše želodčke, ki so zelo občutljivi, smo se odločili, da ga bomo poskusili šele naslednji dan.

Naslednji dan smo rženi kruh z veseljem poskusili pri malici in moramo vam priznati, da se noben v trgovini kupljen kruh ne more kosati s kruhom, ki smo ga s pomočjo gospodnje Suzane spekli mi. Veseli smo bili, da nam je uspelo speči tako dober kruh. Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila gospodnji Suzani Malačič, ki nam je omogočila, da smo lahko spoznali, kako se peče pravi domači rženi kruh.

50 let dvojezičnega šolstva PREDSTAVITEV ZBORNIKA

V šolskem letu 2009/2010 smo praznovali 50. obletnico začetkov dvojezičnega šolstva. Udeležili smo se proslave, ki je bila v Lendavi že novembra lani, a sklepno dejanje se je zgodilo 25. maja letos v prostorih lendavske sinagoge. Tam smo se zbrali ustvarjalci Zbornika ob 50-letnici dvojezičnega šolstva in vsi, ki so kakor koli sodelovali, da je zbornik zagledal luč sveta. Od ideje, da bi zbornik izšel, do njegovega izida, je bila dolga pot. A ko smo ga dobili v roke, smo uvideli, da je izdatno plačilo za vse ure in dneve pisanja.

Tudi dve delavki iz naše dvojezične enote Prosenjakovci, Timea Bogdan in Bernarda Koroša Pantović, sva se skupaj z ravnateljico Simono Kaučič udeležili predstavitev zbornika v Lendavi. Sva namreč avtorici članka, ki je objavljen.

Pred nekaj več kot letom dni me je ravnateljica prosila, da v čim krajšem možnem času napišem članek o našem dvojezičnem vrtcu Prosenjakovci. Pred menoj je bila težka naloga, saj v začetku nisem vedela, kako naj se lotim pisanja. Kronike našega vrtca so bogato opremljene, tako s fotografijami kakor tudi z različnimi podatki, in so mi bile v veliko pomoč. Opisala sem naš vrtec od njegovega nastanka do danes. Upam, da sem naš vrtec predstavila takšen, kot je – odprto za vse otroke, ne glede na to, kakšen jezik govorijo.

Moja sodelavka Timea se je lotila pisanja z drugega zornega kota. Nekoč je kot majhna deklica obiskovala naš vrtec. Danes ga obiskuje kot sodelavka in mama leto dni stare Ive. V članku je opisala, kako je dvojezični vrtec doživljala takrat in kako ga doživlja danes. Poudarila je tudi, da bo imel otrok manj težav s sporazumevanjem, če bo oba jezika uporabljal hkrati in zelo zgodaj. Sama se je s slovenskim jezikom srečala šele v vrtcu, a ko je odhajala iz vrtca, je oba jezika obvladala enakovredno. In prav to je bogastvo dvojezičnega poučevanja.

Obe s Timeo sva se trudili in dodali pomemben kamenček v mozaik, ki šteje petdeset let.

Bernarda Koroša Pantović, vzgojiteljica

»A HÁZI KENYÉR ILLATA«

A turnišcei Premoša-féle malom megtekintése után az óvodában folytattuk a beszélgetést az ott folyó tevékenységről, így a lisztéről is. Rájöttünk, hogy többféle lisztet ismerünk, melyeket más-más sütéséhez használjuk. A lisztből palacsintát, süteményeket, kalácsokat, és persze különféle kenyereket süthetünk.

A kenyérsütés izgalmas felismerése arra ösztönzött bennünket, hogy meglátogattuk a pártosfalvi Malačič-féle parasztgazdaságot, ahol Suzana háziasszony nagyon kedvesen fogadott bennünket. Megmondtuk neki, hogy minket nagyon érdekelne, hogyan is készül a házi sütésű kenyér, hiszen óvodánkban ezt a megfelelő hely- és kemencehiány miatt nem tudjuk kipróbálni. Nagyon megörült az érdeklődésünknek, így megbeszéltük, hogy pénteken meglátogatjuk és megnézzük, hogyan készül a kemencében sült házi kenyér.

A házi kenyérhez szükséges összetevők már az asztalon vártak bennünket, csak össze kellett gyűrni azokat. Liszt, víz, só és élesztő volt az, amit megpróbáltunk tésztává gyűrni. Mivel nem tudtunk megbirkózni a hét kenyércipóval, a munkát átengedtük a háziasszonynak. Mi csak olyan aprócska cipókat gyúrtunk, melyek megfeleltek a kezünk nagyságának. Sok energiára és nagy erőre volt szükségünk, mire elkészültük a tésztagyúrással, de azért áll-

»A KÉTNYELVU OKTATÁS 50. ÉVFORDULÓJÁRA MEGJELENT KIADVÁNY BEMUTATÁSA«

A kétnyelvű oktatás 50. évfordulóját a 2009/2010-es iskolaévben ünnepeltük. A kerek évforduló alkalmából már novemberben részt vettünk az ünnepélyen. Az utolsó fejezetre, kedden, 2010. május 25-én került sor a lendvai zsinagógában.

Tizenegy órákor gyűltünk össze, mindazok akik a kiadvány megalkotásában tevékenyen részt vettünk. Hosszú út vezetett a kiadvány tervétől a kiadásig, de amikor a kezünkbe került, láttuk, hogy ez a közös munka eredménye és fizetés az elévzett munkáért.

A bemutatáson a pártosfalvi kétnyelvű óvodából ketten vettünk részt, Bogdan Timea és Koroša Pantović Bernarda. Csatlakozott hozzánk Kaučič Simona, igazgatónő is.

Több mind egy éve az igazgatónő megkért, hogy a lehetséges legrövidebb időn belül, írjak egy cikket a pártosfalvi kétnyelvű óvodáról. Nehéz feladat előtt áll-

tam, hiszen az elején nem tudtam, hogy is fogjak neki az íráshoz. Óvodánk krónikája gazdag, sok benne a fénykép és az adat, ami nagy segítség volt. Leírtam mindent az óvodánkról a kezdettől a mai napig. Remélem, hogy sikeres voltam és olyannak írtam le az óvodánkat amilyen – nyílt minden gyermek számára, függetlenül, hogy milyen nyelven beszélnek.

Munkatársam Timea, más szempontból kezdett az íráshoz. Valamikor kislányként kezdett járni az óvodánkba. Ma munkatársként és egy éves Iva édesanyaként jár az óvodába. Cikkjében leírta, hogy mit jelentett neki a kétnyelvűség akkor és mit jelent neki ma. Hangsúlyozta, hogy a gyermekeknek könnyebb lesz, ha mind a két nyelvvvel már korán megismerkedik. Ő a szlovén nyelvvvel az óvodában találkozott, de amikor elhagyta az óvodát már mind a két nyelvet egyformán ismerte. És éppen ez a kétnyelvű oktatás gazdagsága.

Mind a ketten Timeával ígyekeztünk a mozaikhoz, amely 50 évet jelent, hozzájárulni egy kis résszel.

*Az összefoglalót Koroša Pantović Bernarda jegyezte le
Lefordította Bogdan Timea*

tuk a sarat. A nagy edényben sok tészta volt, melyből különböző nagyságú cipókat formáltunk, majd azokat kosarakba raktuk és leterítettük. Türelmesen várakoztunk, amíg a tészta megkelt.

Közben a háziasszony befűtött a kemencébe, mi pedig segítkeztünk a fahasábok adogatásában, hogy minél előbb bemelegedjen a kemence.

Amikor már eléggé megkelt a tészta, a háziasszony kezébe adogattuk a cipós kosarakat, ő pedig a kelt tésztát lapátra tette, majd tejjel megkenste és a kemencébe rakta.

A rozskenyér sütése egy és fél órát vett igénybe, de megérte megvárni, hiszen a kemencéből nagyon finoman illatozott. Mivel tudjuk, hogy a forró kenyeret nem szabad azonnal megenni, hiszen gyomorbántalmakat okozhat, úgy határoztunk, hogy majd csak másnap kóstoljuk meg.

Másnap nagy örömünkre rozskenyeret kaptunk uzsonnára, és az igazat bevallva, még egyik kenyér sem volt ilyen finom, mint ez, melyet Suzana háziasszony segítségével sütöttünk. Nagyon örültünk, hogy ennyire jól sikerült.

Ez alkalommal szeretnénk megköszönni Malačič Suzana háziasszonynak, hogy betekintést nyerhettünk a házi kenyérsütés fortélyaiába.

Lejegyezte: Koroša Pantović Bernarda óvónő

»A KÉTNyelvű Óvodák Találkozója Lendván«

A Moravske Toplice-i községben a mi óvodánk az egyetlen kétnyelvű egység, amit mindig nagy szeretettel kihangsúlyozunk, hiszen büszkék vagyunk arra, hogy mindkét nyelvet, úgy a szlovént mint a magyart egyformán jól beszéljük.

Mivel mi is kétnyelvű óvoda vagyunk, ezért a többi muravidéki kétnyelvű óvodával együtt mi is részt vettünk ezen a találkozón a lendvai kultúr- és hangversenyteremben 2010. Április 22-én. Erre a találkozóra már egy hónappal előtte szorgalmasan készültünk a hodosi és a domonkosfai óvodásokkal közösen. Az idei találkozó témája a négy évszak volt: mi a telet mutattuk be.

Mindhárom óvoda szakmai munkatársai jónéhányszor találkoztunk, hogy egyeztessük a műsort. Már néhány verset, dalt tudtunk, hiszen a tél már jómódin mögöttünk van, de azért még néhány újat is be kellett tanulnunk. Eleinte attól tartottunk, hogy ez a gyerekeink számára talán egy kicsit sok lesz, de ez egyáltalán nem így történt. Az új verseket, dalokat nagyon gyorsan betanulták, aminek mindannyian nagyon örültünk.

Mindhárom óvoda növendékei és az óvónők ötször találkoztunk próbákön, amiről el kell mondanunk, hogy valóban a gyakorlat teszi a mestert. Minden úton egyre jobbak voltunk, egyre inkább bíztunk abban, hogy a fellépésünk sikeres lesz. Bojan óvóbácsi, aki zongorán kísért bennünket, a fellépésünknek különös varázst kölcsönzött, mi – a többiek pedig arra törekedtünk, hogy minél jobbak legyünk.

Amikor eljött a fellépés napja, a gyerekeken látszódott az izgalom. Türelmetlenül várták a fellépést, hogy megmutathassák, mit tanultak. A szülők a megbeszélte órára behozták csemetéiket Lendvára. 17.00 órakor a bemondók köszöntötték a jelenlevőket, a rendezvény megkezdődött. Harmadikként léptünk a színpadra. Zongora és furulya kíséretében énekelni kezdtük a Zima je prišla (Eljött a tél) c. dalt, a gyerekek hópelyhekkel e kezükben táncoltak a színpadon, majd ezt elszórták maguk körül. Ezt további dalok követték: »Hófarsang«, »Szezeni mož«, »Hóember«, a végén pedig »Zimsko veselje – Téli öröme«. A színpadon csatlakozott hozzánk egy nagy

hóember, aki különös varázst adott a fellépésnek. A fellépésünk jól sikerült, amire nagyon büszkék voltunk, hiszen igen sokat fektettünk bele. Nem szabad megelégedeznünk a kicsik szüleiéről sem, akik szintén nagyon örültek a gyermekeik sikeres fellépésének.

Minden óvodának szívügye a gyerekek környezetvédelemre való tanítása, ezért a rendezvény végén a színpadon elénekeltük szlovénul és magyarul is a »Pesem za pospravljanje« in »Ének a takarításról« c. dalt.

Ebből az alkalomból szeretnénk köszönetet mondani a pártosfalvi egység óvodásai szüleinek, akik mindvégig támogattak bennünket, úgy az előkészületeknél, mint a fellépés alatt. Nélkülük a fellépés nem lett volna ilyen sikeres.

Külön köszönet pedig intézményünk azon dolgozóinak, akik eleget tettek meghívásunknak, és megtekintették a lendvai fellépésünket. Örülünk, hogy láthattunk benneteket a közönség soraiban, hogy fellépésünket érdeklődéssel végignéztétek. Jelenlétetek nagyon sokat jelentett számunkra, mondhatni, hogy erőt adott ahhoz, hogy a fellépésünk ilyen sikeres lett.

MÉG EGYSZER KÖSZÖNET MINDENKINEK.

Lejegyezte: Bernarda Koroša Pantović, óvónő

Prosenjakovci / Pártosfalva PREDSTAVITEV KZ RADGONA

Kmetijska zadruga (KZ) Radgona je konec leta 2008 na dražbi kupila premoženje prezadolžene KZ Martjanci, med katerim so bili tudi prodajni prostori s črpalko za pogonsko gorivo v Prosenjakovcih. Potem ko je novi lastnik po več kot enoletnem prerekanju z najemnikom končno le zasedel lastne prostore, je – tako kot v Bogojini in Fokovcih – tudi v Prosenjakovcih odprl svojo prodajalno s kmetijskim reprodukcijskim materialom. To je že njihova trinajsta trgovina, četrta v Prekmurju.

V drugi polovici maja so pripravili posebno prireditev z namenom, da zadrugo, njeno delovanje, ponudbo, poslanstvo in še kaj predstavijo krajanom. V prihodnje naj bi jih pripravili tudi v krajih, kjer njihove prodajalne že delujejo, verjetno pa tudi v Martjancih, kjer je KZ Radgona s svojo prodajalno v najetih prostorih prisotna že dve leti.

Kot glavni razlog, zakaj se je KZ Radgona pojavila tudi v Prekmurju, direktor Janez Rihtarič navaja prizadevanje za ponovno vzpostavitev združništva na levem bregu Mure, kot so ga deležni kmetje tudi na širšem območju Gornje Radgone. »Imeli ste največjo zadrugo v rajni Jugoslaviji – Panonko, ki je v škodo prekmurskih kmetov propadla. Tudi z nastankom novih zadrug na pogorišču Panonke ni bilo uspeha. Danes smo tukaj mi in želimo na vaš konec prenesti način dela, ki je prisoten pri nas,« je povedal Rihtarič.

Gostje in domačini, ki so pozdravili številne zbrane občane, so opozorili na sicer zdravo konkurenco na tem področju, saj je čez cesto v prostorih nekdanjega Pletilstva nekaj dni pred njimi trgovino z bencinskim servisom na novo odprla Rodovita, donedavni najemnik teh prostorov. To območje z močno kmetijsko dejavnostjo bi takšen servis moralo imeti pred desetletjem ali dvema, so menili kmetje.

Radgončani zagotavljajo, da bodo prekmurske kmete obravnavali pod enakimi pogoji kakor svoje člane in se veselijo dobrega domačega kadra, ki so ga pritegnili. Za poslovanje so zaposlili domačinko Cvetko Vöröš, trgovca in prodajalca fitofarmaceutskih sredstev pa je Geza Ozvatič iz Ratkovec.

Prijetno prireditev je dopolnil priložnostni kulturni program, v katerem so nastopili domače pevke KTD Ady Endre, učenci prosenjakovske dvojezične osnovne šole ter citrarji iz Domanjševca.

Geza Grabar

V mesecu marcu je na nasprotni strani ceste, v prostorih nekdanjega Pletilstva, Rodovita odprla svojo prodajalno s kmetijskim in drugim materialom. Domačini pozdravljajo zdravo konkurenco, obžalujejo pa dejstvo, da je prišla kakšno desetletje prepozno.

PODATKI O OBČINI MORAVSKE TOPLICE

ŠTEVILO PREBIVALCEV PO NASELJIH

Nizanje najrazličnejših podatkov o občini (nagrajenci Občine Moravske Toplice, pregled društev – gasilskih, športnih, kulturnih in turističnih, obrtnih storitev, gospodarske in druge dejavnosti, verske skupnosti, sistematično obujanje tradicionalnih obrti in dejavnosti in drugo) začenjamo s podatki o številu prebivalcev po naseljih.

Spomnimo: na teritoriju občine, ki meri 144 kvadratnih kilometrov, v 28 naseljih (in njihovih številnih zaselkih) živi danes okrog 6.000 ljudi. V tabeli številčno stanje z dne 1. januar 2010 primerjamo s podatki po štetju leta 1971. V naslednji številki Lipnice bomo predstavili še prebivalstvo občine po starostnih skupinah.

Naselje	Stanje 1. januar 2010*	Štetje leta 1971**
	prebivalcev	prebivalcev
Moravske Toplice	736	541
Bogojina	547	736
Martjanci	521	434
Sebeborci	492	484
Filovci	489	613
Tešanovci	380	509
Vučja Gomila	283	418
Selo	270	474
Noršinci	253	277
Ivanci	251	341
Andrejci	207	264
Fokovci	197	283
Mlajtinci	197	218
Prosenjakovci / Pártosfalva	180	263

* vir: Občina Moravske Toplice. Izpis iz Centralnega registra prebivalstva RS.

** vir: Alojz, Janez in dr. Jože Sraka: PREKMURJE IN PREKMURCI. Melinci, Rim, Chicago 1984.

Naselje	Stanje 1. januar 2010*	Štetje leta 1971**
	prebivalcev	prebivalcev
Motvarjevci / Szentlászló	162	320
Ivanovci	129	188
Suhi Vrh	108	128
Čikečka vas / Csekefa	83	165
Lončarovci	66	148
Kančevci	59	133
Krnci	57	80
Lukačevci	57	70
Središče / Szerdahely	53	124
Ratkovci	51	113
Berkovci	49	85
Pordašinci / Kisfalu	44	79
Bukovnica	43	138
Ivanjševci	37	84
Skupaj	6.001	7.710

DOBITNIKI PRIZNANJ IN NAGRAD V LETIH 1997–2009

LETO	ČASTNI OBČAN	VELIKA ZAHVALNA LISTINA	NAGRADA
1997	Jožef Kuhar, Moravske Toplice	Zdravilišče Moravske Toplice	Štefan Cigüt, Noršinci
1998	Jožef Smej, Maribor	Organizacijski odbor Košičevi dnevi kulture	KUD Attila József, Motvarjevci
1999	Ludvik Olas, Maribor		Franc Čarni, Sebeborci
2000	Geza Dora, Motvarjevci		Geza Škrilec, Čikečka vas
2001	Geza Erniša, Moravske Toplice	Jožef Nemeš, Tešanovci	Franc Molnar, Selo
2002	Jože Vugrinec, Bogojina	Alojz Bojnec, Filovci (posthumno)	Avzug Podlessek, Noršinci
2003		Valter Baldaš, Krnci	Folklorna skupina KUD Jožef Košič, Bogojina
2004	Karel Černjavič, Moravske Toplice	Slavko Škerlak, Sebeborci	Aleksander Smodiš, Moravske Toplice
2005	Josip Benko (posthumno)		Geza Puhan, Motvarjevci
2006	Ludvik Sočič, Noršinci		Marko in Smilja Nabergoj, Moravske Toplice
2007	Dušan Bencik, direktor Term 3000		Vinotoč Lipič-Passero, Tešanovci
2008	Geza Džuban, Moravske Toplice		Dragica Letina, Selo
2009	Cvetka Grašič Kuhar, Tešanovci	Štefan Molnar, Motvarjevci	Kmetija Ludvika Novaka, Ivanovci

LETO	PRIZNANJA
1997	Milan Varga, Filovci, NK Čarda Martjanci, PGD Sebeborci
1998	Geza Grabar, Tešanovci, Janez Škalič, Selo, Slavko Škerlak, Sebeborci
1999	Franc Gomboc, Martjanci, Koloman Kozic, Ivanjševci, KS Filovci, Vas Ratkovci
2000	Štefan Makoter, Moravske Toplice, Geza Rituper, Tešanovci
2001	PGD Martjanci, Ludvik Sočič, Noršinci, Mirko Jovišević, Prosenjakovci (posebno priznanje)
2002	Jože Drvarič, Ivanci, Štefan Kuhar, Moravske Toplice
2003	Roman Zelenko, Moravske Toplice
2004	Štefan Jančarič, Noršinci
2005	Rajko Janjič, Prosenjakovci, Ivan Žerdin, Krnci, Kvartet ljudskih pevcev, Bogojina
2006	Tibor Vöröš, Središče, Izidor Camplin, Bogojina, Pevsko društvo Selo
2007	Filovske pevke, Martin Horvat, Ivanci, Gizela Cifer, Selo
2008	Marija Puhan, Čikečka vas, Terme Sončni park Vivat
2009	Franc Magdič, Ivanci, Jožefa Sakovič, Vučja Gomila

Občina Moravske Toplice bo septembra v 16. letu delovanja štirinajstič proslavila svoj praznik. Tudi tokrat bo podelila občinska priznanja in nagrado. Razpis objavljamo na naslednji strani, občanke in občane pa vabimo, da v juliju 2010 predlagajo rojake in občane, ki so storili več, kot jim narokuje dolžnost na delovnem mestu. Pričakujemo, da predloge dopolnite (z vsaj kratko) utemeljitvijo – obrazložitvijo, zakaj si predlagana občanka/predlagani občan, društvo ali organizacija po vašem mnenju zasluži priznanje, naziv častnega občana, zahvalno listino ali nagrado.

RAZPIS ZA OBČINSKE NAGRADE IN PRIZNANJA

Na podlagi 11. člena Odloka o priznanjih in nagradi
Občine Moravske Toplice (Uradni list RS, št. 35/97)
komisija za priznanja in nagrade objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ IN NAGRADE OBČINE MORAVSKE TOPLICE ZA LETO 2010

I.

Občina Moravske Toplice podeljuje priznanja in nagrado Občine Moravske Toplice posameznikom za pomembna dejanja, življenjsko delo in dosežke. Podjetjem, samostojnim podjetnikom, zavodom, društvom, političnim strankam, krajevnim skupnostim in drugim organizacijam se lahko podelijo za pomembne dosežke na področju gospodarskega razvoja ali splošnega razvoja (kmetijstva, turizma in gostinstva, obrti, industrijske proizvodnje itd.), družbenih dejavnosti (kulturna, športna, izobraževalna itd.), informiranja, gasilstva in reševanja, pri delu drugih društev, reševanju manjšinske problematike ter razvoju posameznih dejavnosti oziroma krajev v občini.

II.

Priznanja in nagrade Občine Moravske Toplice:

1. Naziv Častni občan Občine Moravske Toplice
2. Priznanje Občine Moravske Toplice
3. Velika zahvalna listina
4. Nagrada Občine Moravske Toplice

III.

Naziv Častni občan Občine Moravske Toplice se podeljuje posameznikom za posebno pomembna dejanja, delo in zasluge, ki pomenijo izjemen prispevek k razvoju, ugledu in uveljavljanju Občine Moravske Toplice v državi ali na mednarodnem področju.

Priznanje Občine Moravske Toplice se podeljuje za pomembna dejanja in dosežke na področjih iz I. točke tega razpisa, dosežene v zadnjem obdobju.

Velika zahvalna listina Občine Moravske Toplice se podeljuje za dosežke na področjih iz I. točke tega razpisa, ki so prispevali k uveljavitvi občine in njeni specifični prepoznavnosti v širšem slovenskem prostoru.

Nagrada Občine Moravske Toplice se podeljuje za izjemno pomembne dosežke na kateremkoli področju delovanja, za sistematično in dosledno delo pri razvijanju gospodarskih dejavnosti, negovanju in razvijanju kulturnih vrednot, za izjemne športne in druge dosežke, ki nosilca uvrščajo v vrh državnih in mednarodnih tekmovanj, ustvarjalnih dosežkov na področju raziskovanja, umetniškega delovanja ali na drugih področjih.

Predloge za podelitev priznanj in nagrade lahko podajo posamezniki, skupine občanov, politične stranke, župan, krajeвне skupnosti, podjetja, zavodi, društva ter druge organizacije in skupnosti.

Predlog mora vsebovati podatke o kandidatu za priznanje oziroma nagrado z utemeljitvijo predloga ter podatke o predlagatelju.

Pisne predloge je potrebno posredovati najpozneje do petka, 30. julija 2010, na naslov:

OBČINA MORAVSKE TOPLICE, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice
s pripisom »Razpis – komisija za priznanja in nagrado«.

Gasilska zveza Moravske Toplice POSŁANSTVO KLJUB NOVI KATEGORIZACIJI NI OKRNJENO

Čeprav je redna letna skupščina Gasilske zveze (GZ) Moravske Toplice, v katero je vključenih vseh 27 prostovoljnih gasilskih društev iz občine s 1.399 člani (368 gasilcev operativcev, 217 žensk, 214 veteranov in 156 mladincev), ugodno ocenila delo, vlogo in poslanstvo zveze v minulem letu, se vodilni v zvezi in tudi številni delegati niso mogli izogniti konec leta 2008 sprejetemu sklepu župana o »občinski« kategorizaciji gasilskih enot, ki je v nasprotju z veljavno zakonodajo in Pravili službe Gasilske zveze Slovenije (GZS).

Na to sta med drugim v svojih obsežnih letnih poročilih opozorila predsednik in poveljnik zveze, Štefan Kuhar in Jože Čarni. Kuhar je poudaril, da je tudi tistih 13 društev, ki so po novi »občinski« kategorizaciji razvrščena v I. a kategorijo s šestimi operativci, kar pa po Pravilih službe ne predstavlja operativne enote (po teh pravilih je najmanjša operativna enota zmanjšani oddelek s sedmimi člani), tudi lani izpolnilo vse svoje obveznosti kot enota I. kategorije. »Dokaz, da je tem društvom narejena krivica, je dejstvo, da so tudi ta društva v letu 2009 sodelovala na pregledih in na sektorskih vajah s polno desetino 9 članov in vse aktivnosti opravila uspešno. Pri podpisu pogodbe o opravljanju javne gasilske službe je ta skupina navedena kot enota, ki deluje skupaj z višjo kategorizirano enoto, ne samostojno.« Ni pa navedeno konkretno, katere enote višje kategorije pokrivajo teritorij enot I. a kategorije. Predsednik je ponovil, da pri razporeditvi v novo kategorizacijo občina ni upoštevala mnenja poveljstva GZ.

Poveljnik GZ Moravske Toplice Jože Čarni podaja poročilo, v delovnem predsedstvu sta predsednik Štefan Kuhar in predsednik nadzornega odbora Zvonko Špilak.

Podobno je razmišljal tudi poveljnik Čarni. Lansko leto je na področju intervencij zaradi požarov ocenil kot dokaj mirno (skupaj je bilo devet manjših požarov, ki so jih pogasili gasilci). Lani pa je bilo precej intervencij zaradi nesreč, ki jih povzroča narava, v prvi vrsti poplav. Zaradi njih so gasilci kot edini, ki rešujejo in pomagajo pri nesrečah, pomagali v Moravskih Toplicah, Tešanovcih, Prosenjakovcih, Pordašincih in Motvarjevcih.

Glavna aktivnost mladinske komisije (poročilo je v imenu predsednice Valerije Horvat podal član Jože Solar) je bil tradicionalni 4-dnevni poletni tabor *Mladi gasilec* v Prosenjakovcih, ki se ga je udeležilo 36 mladih gasilcev in 14 spremljevalcev. Število članic, ki se v okviru posameznih društev vključujejo v operativno dejavnost, pa je v zadnjem obdobju – z izjemo Martjanec, kjer so lani formirali žensko člansko enoto – zelo skromno.

V razpravi so načeli vprašanje o plačevanju (pre)visoke najemnine za sedež GZ Moravske Toplice v moravskotopliškem gasilskem domu. Delegati so o tem celo glasovali, vendar so z

Obisk dr. Ljubice Jelušič v Murski Soboti MINISTRICA TUDI Z VODSTVOM GZ MORAVSKE TOPLICE

Dr. Ljubica Jelušič, ministrica za obrambo, se je v gasilskem domu v Murski Soboti pogovarjala s predstavniki gasilskih organizacij o njihovi organiziranosti, delovanju, uspehih, težavah in načrtih. Pred tem se je srečala z vodstvi vseh 21 v Pomurju delujočih gasilskih zvez, na sprejemu sta bila tudi predsednik GZ Moravske Toplice Štefan Kuhar in poveljnik Jože Čarni.

Kot je dejala ministrica, se le redkokdaj zgodi, da se na enem mestu zbere toliko odgovornih predstavnikov gasilcev, najpomembnejšega člana v sistemu zaščite, reševanja in pomoči. In to ima tudi simbolni pomen, saj 242 pomurskih gasilskih društev kljub številnim gasilskim zvezam deluje homogeno in s skupnim ciljem – pomagati ljudem ob različnih nesrečah.

Ministrica se zaveda vloge in pomena gasilcev, ki so doslej neposredno sodelovali v domala v vseh reševalnih akcijah in pri sanaciji posledic v različnih nesrečah, po drugi strani pa so gasilci tudi pomembni branitelji pri ohranjanju slovenske zgodovine, vrednot, kulture in nenazadnje tudi njenega ozemlja, zato jim je globoko hvaležna. Napovedala je, da naj bi Vlada RS že pred poletnimi počitnicami dopolnila

oziroma spremenila Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, v katerem naj bi uredili prav neurejeni odnos med prostovoljnimi gasilci in njihovimi delodajalci. Vendar vseh teh relacij omenjeni zakon ne bo rešil, pač pa bo potrebno spremeniti tudi druge zakone s področja zaposlovanja, dohodnine, davčnih olajšav, ugodnosti pri pokojninskem in invalidskem zavarovanju in drugo. Poudarila je tudi, da je prav v Pomurju število vseh tistih, ki skrbijo za varnost ljudi in njihovega premoženja, največje, kar jo še posebej navdušuje.

21 glasovi potrdili, da ostane sedež zveze na tej lokaciji tudi v prihodnje.

Delovanje zveze in njeno sodelovanje z Gasilskim regijskim poveljstvom za Pomurje je ugodno ocenil Dušan Kosi, predstavnik GZS in regijskega poveljstva. Podobno sta razmišljala Janez Bošnjak, svetovalec Uprave RS za zaščito in reševanje, Izpostave Murska Sobota, in Štefan Barbarič, predsednik GZ MO Murska Sobota.

Podžupan Geza Džuban je kajpak največ časa v svojem razmišljanju namenil novi kategorizaciji gasilskih društev v naši občini. Dejal je, da je z odgovorom Ministrstva RS za obrambo v zvezi s tem seznanjen in meni, da se bodo morali gasilci in vodstvo občine sestati ter jo dokončno izdelati na način, ki bo sprejemljiv za obe strani.

Po finančnem načrtu naj bi GZ Moravske Toplice v letošnjem letu razpolagala s skupaj 30 tisoč evri prihodkov, od katerih bi dobrih 10 tisoč evrov dobili iz proračuna občine, 7 tisoč iz požarne takse, drugo pa s prenosom sredstev za zavarovanje. Glavna aktivnost se bo nanašala na izobraževanje in praktično usposabljanje gasilcev, izvajanje rednih letnih tekmovanj, sodelovanje na vseh ravneh ...

KOLEDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

JULIJ – AVGUST 2010 – Pripravlja: TIC Moravske Toplice, tel.: 02 / 538 15 20, www.moravske-toplice.com

NAZIV IN VRSTA PRIREDITVE	KRATEK OPIS PRIREDITVE	KRAJ IZVAJANJA	DATUM PRIREDITVE	ORGANIZATOR PRIREDITVE	INFO
POLETJE V MORAVSKIH TOPLICAH	Etno turistično senje med četrtkom in soboto, etno večeri ob četrtkih, otroška animacija ob sobotah	Moravske Toplice	julij – avgust 2010	TIC Moravske Toplice, Terme 3000	TIC Moravske Toplice, www.moravske-toplice.com
POHOD NA PROŠČENJE V KANČEVCIH	Tradicionalni pohod s startom v Bogojini	Bogojina-Kančevci	11. 7. 2010	TD Bogojina	Jože Puhan 031 703 605
HAYDN LUTE TRIO (GB) – SEVIQC BREŽICE	Koncert v okviru festivala Seviqc Brežice. Lauten Camerata – 18. stoletje med severom in jugom	Martjanci, cerkev sv. Martina	20. 7. 2010 ob 20.30	Ars Ramovš, Občina Moravske Toplice	TIC Moravske Toplice www.moravske-toplice.com
POLETNA NOČ	Tradicionalna Poletna noč za poletno osvežitev z živo glasbo	Moravske Toplice, športni park Terme 3000	31. 7. 2010	Terme 3000	Animacija Terme 3000 031 329 757
PRIKAZ ROČNE ŽETVE S SRPI	Prikaz nekdanjega opravlja ročne žetve na Štrkovi njivi pri čigi	Tešanovci	31. 7. 2010	KTD Mali rijtar Tešanovci	Franc Vitez 041 423 321
POSTAVLJANJE KLOPOTCA	Ohranitev etnološke šege postavljanja klopotca z družabnih značajem	Martjanci	14. 8. 2010	TD Martin Martjanci	Jasmina Papić 031 832 997
2. ŽARIJADA V TERMAH 3000	Tradicionalna prireditev za ljubitelje jedi z žara	Terme 3000	21. 8. 2010	Terme 3000	Animacija Terme 3000 031 329 757
IVANOCYJEV POHOD	Tradicionalni pohod, ki družijo prijeto s koristnim	TD Ivanovci	28. 8. 2010	Ivanovci	Angela Novak 041 747 344
KOLESARSKI MARATON PO OBČINI M. TOPLICE	Tradicionalni kolesarski maraton po občini	Naselja občine, start pred Termami Vivat	29. 8. 2010	Občinska športna zveza Moravske Toplice	Branko Recek, 041 389 905 OŠZ M. Toplice www.sportnazveza-mt.si
PROSENI DAN	Ohranjanje in prikaz starega običaja žetve s srpi, prikaz prosenih jedi in prosene kaše	Prosenjakovci	29. 8. 2010	KTD Ady Endre Prosenjakovci	Suzana Kovač 041 351 936

KOŠIČEVI DNEVI KULTURE 21. avgust – 12. september 2010

DRAMSKA PREDSTAVA	Predstava, ki jo pripravljajo mladi iz Strehovec	Strehovci, vaški dom	21. 8. 2010 ob 20.00	Pripravljalni odbor Košičevih dnevnov kulture (KDK)	Alojz Slepec 041 210 106
OTVORITEV RAZSTAVE DEL LIKOSA	Tradicionalna razstava LIKOS-a	Bogojina, veroučne učilnice pri župnišču	22. 8. 2010 ob 9.00	Pripravljalni odbor KDK	Jože Puhan 031 703 605
HUBERTOVA MAŠA	Tradicionalna maša in počastitev lovskih šeg	Bogojina, lovski dom	22. 8. 2010 ob 11.30	Pripravljalni odbor KDK	Štefan Horvat ml. 02 / 547 11 72
ZELENJADARSKI DAN	Sveta maša v kapeli Praznik jedi iz zelenjave	Ivanci	28. 8. 2010 ob 14.00 ob 15.00	Pripravljalni odbor KDK	Horvat Martin 041 318 015
PROŠČENJE PRI KAPELI MARIJE KRALJICE DRUŽINE	Tradicionalno prošenje pri kapelici Marije Kraljice družine	Filovci, Gaj	29. 8. 2010 ob 10.00	Pripravljalni odbor KDK	Jože Gutman 041 343 675
VINOGRADNIŠKI VEČER	Tradicionalno ocenjevanje vin, podelitev priznanj	Bogojina, Turistična kmetija Gutman-Zver	1. 9. 2010 ob 19.00	Pripravljalni odbor KDK	Alojz Berden 041 733 946
ENSEMBLE UNICORN, MICHAEL POSCH (AT) – SEVIQC BREŽICE	Koncert v okviru festivala Seviqc Brežice. Sakralna vokalna in instrumentalna glasba iz Avstrije in Severne Italije	Bogojina, Plečnikova cerkev	3. 9. 2010 ob 20.30	Ars Ramovš, Občina Moravske Toplice	TIC Moravske Toplice www.moravske-toplice.com 02 / 538 16 62 Janja Bürmen, 031 292 430
TRENJE LANU	Prikaz nekdanjega opravlja od trenja in do preje	Bogojina, pečnica ob Šavlovem potoku	3. 9. 2010 ob 15.00	Pripravljalni odbor KDK	Jože Puhan 031 703 605
VESELI VEČER	Kulturni program	Bogojina, kulturna dvorana	4. 9. 2010 ob 20.00	Pripravljalni odbor KDK	Stanka Sukič 041 346 529
MONOKOMEDIJA ČUŠINOV EVANGELIJ	Izvaja jo igralec Gregor Čušin, član igralskega ansambla MGL	Filovci, kulturna dvorana	5. 9. 2010 ob 20.00	Pripravljalni odbor KDK	Ignac Gabor 031 388 513
POHOD PO POTEH KULTURNE DEDIŠČINE	Tradicionalni pohod	zbirališče pred župniščem v Bogojini	11. 9. 2010 ob 12.30	Pripravljalni odbor KDK	Štefan Puhan 041 790 022
RAZSTAVA IN ZAKLJUČNI KULTURNI PROGRAM	Razstava o slikarju Janezu Mežanu	Bogojina, Plečnikova cerkev	12. 9. 2010 ob 8.00	Pripravljalni odbor KDK	Župnijski pastoralni svet 051 691 143

Podprto z donacijo Norveške preko
Norveškega finančnega mehanizma

BIOLOŠKE ODPADKE MORAMO ODDATI V KOMPOSTIRANJE

V naslednjih vrsticah želimo informirati nosilce gostinske dejavnosti in povzročitelje odpadkov v gospodinjstvih z obveznostmi, ki nam jih določa nova Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (UL RS št. 39/10, 17. 05. 2010).

ODDAJA KUHINJSKIH ODPADKOV IZ GOSTINSTVA SAMO POOBLAŠČENEMU ZBIRALCU

Povzročitelj kuhinjskih odpadkov iz gostinstva mora ne glede na kraj razdelitve obrokov zagotoviti, da se vsi kuhinjski odpadki, ki nastanejo pri pripravi hrane, in ostanki, ki ostanejo po zaužitju obrokov na kraju njihove razdelitve, zbirajo ločeno od drugih odpadkov in pred oddajo pooblaščenemu zbiralcu začasno shranjujejo v za to namenjenem zabojniku ali posodi v skladu s predpisi, ki urejajo higieno živil.

Posoda za zbiranje kuhinjskih odpadkov iz gostinstva.

Kuhinjske odpadke je **PREPOVEDANO MEŠATI** z drugimi odpadki (npr. z mešanimi komunalnimi odpadki in drugimi ločeno zbranimi frakcijami, vključno z zelenim vrtnim odpadom), če je zaradi mešanja onemogočena njihova predelava v skladu s predpisom, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov. Prav tako jih je **PREPOVEDANO rezati, drobiti ali MLETI** ter redčiti z namenom, da se z odpadno vodo odvajajo v javno kanalizacijo, greznice, nepretočne greznice ali neposredno v vode.

IZVAJALEC GJS BO POSKRBEL ZA ORGANIZIRAN ODVOZ BIOLOŠKIH ODPADKOV

Lokalna skupnost mora v okviru GJS (gospodarske javne službe) pred uvedbo organiziranega ločenega zbiranja in prevoza kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada od gospodinjstev sprejeti ustrezno pravno osnovo, ki bo določala način izvajanja te storitve.

Izvajalec GJS mora prednostno spodbujati povzročitelje odpadkov iz gospodinjstva k hišnemu kompostiranju, če pa povzročitelji te možnosti nimajo ali pa ne želijo hišno kompostirati kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada, mora izvajalec GJS poskrbeti za njihov organizirani odvoz v posebnem zabojniku, ločeno od mešanih komunalnih odpadkov in ločeno zbranih frakcij, na način, določen s predpisi lokalne skupnosti.

Izvajalec GJS mora zagotoviti ločeno zbiranje in prevzemanje kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada pri povzročiteljih odpadkov iz gospodinjstva najpozneje do 30. junija 2011.

TUDI POVZROČITELJI BIOLOŠKIH ODPADKOV IZ GOSPODINJSTEV IMAJO ZAKONSKE OBVEZNOSTI

Povzročitelj odpadkov iz gospodinjstva mora hišno kompostirati kuhinjske odpadke in zeleni vrtni odpad v hišnem kompostniku. Tisti, ki ne kompostira kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada sam, mora te odpadke prepuščati izvajalcu javne službe proti plačilu v posebnem zabojniku na način, določen s predpisi lokalne skupnosti.

Povzročitelj odpadkov iz gospodinjstva mora lastne kuhinjske odpadke in zeleni vrtni odpad do hišnega kompostiranja ali prepustitve izvajalcu GJS hraniti ločeno, tako da se ne mešajo z drugimi odpadki in jih je možno hišno kompostirati ali predelati v skladu s predpisom, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov. **MEŠANJE KUHINJSKIH ODPADKOV IZ GOSPODINJSTVA IN ZELENEGA VRTNEGA ODPADA Z DRUGIMI KOMUNALNIMI ODPADKI JE PREPOVEDANO!**

IN KAJ SPLOH SODI MED ODPADKE, PRIMERNE ZA KOMPOSTIRANJE?

1. Zeleni vrtni odpad, zlasti:

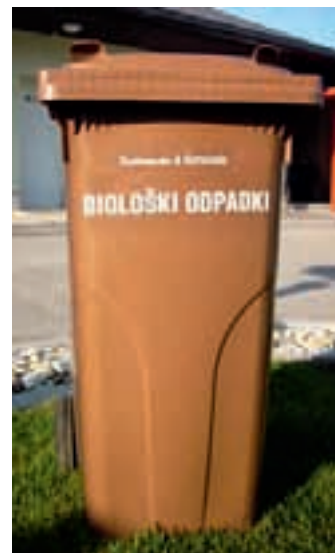
- odpadno vejevje,
- trava,
- listje,
- stara zemlja lončnic,
- rože,
- plevel,
- gnilo sadje,
- stelja malih rastlinojedih živali,
- lesni pepel.

2. Kuhinjski odpadki, zlasti:

- zelenjavni in sadni odpadki vseh vrst,
- jajčne lupine,
- kavna usedlina,
- filter vrečke,
- pokvarjeni prehranski izdelki brez embalaže,
- kuhani ostanki hrane, ki niso v tekočem stanju,
- papirnati robčki, brisače in papirnate vrečke.

Naredimo skupaj majhne začetne korake za velik skok v za življenja vredno okolju prijazno prihodnost.

Vaša

Zabojnik za zbiranje bioloških odpadkov.

Podprto z donacijo Norveške preko
Norveškega finančnega mehanizma

Tematske delavnice v sklopu projekta Spremenimo črno v zeleno za enote vrtcev v občini **EKO MALICA V NARAVI IN LOČEVANJE EMBALAŽNIH ODPADKOV**

TIC Moravske Toplice je v sklopu projekta *Spremenimo črno v zeleno* za otroke zavoda Vrtci Občine Moravske Toplice izvedel delavnice s podobno tematiko: osveščanje otrok o ločevanju embalažnih odpadkov. V ta namen smo za vsako enoto vrtcev posebej pripravili delavnico *Eko malica na prostem*. Po sadnem pikniku so otroci morali sami ločiti embalažne odpadke, ki smo jih potem skupaj odnesli v ustrezne zabojnike, kontejnerje. Namen delavnice je bil tudi spoznavanje embalaž in vrečk iz različnih materialov in seznanjanje z ukrepi za zmanjšanje odvečne embalaže oziroma plastičnih vrečk pri nakupovanju. Zaključek delavnice je bil jasen: okolja ne smemo obremenjevati z odvečnimi embalažnimi odpadki. Zmanjšamo jih lahko z uporabo papirnatih vrečk in vrečk iz blaga ali pletene košare iz naravnih materialov namesto plastičnih vrečk. V trgovino pojdemo raje s cekrom iz naravnega materiala, koruznega bilja, na primer.

Vsaka delavnica je imela tudi tematsko dopolnilo. Z otroki vrtca Bogojina smo delavnico izvedli v Bogojinskem ogrščaku zelišč in se lovili okrog ribnika. Z otroki vrtca Filovci smo izvedli eko piknik pod lipo na travniku v Filovcih, kjer so se otroci igrali tudi z baloni – počene balone smo prav tako odstranili iz narave v koš za odpadke. Za otroke vrtcev Moravske Toplice in Martjanci smo eko malico priredili na travi pri teniških igriščih v Moravskih Toplicah. Prikazali smo razpad namočenega papirja v vodi in ga primerjali s tem, kako se v vodi obnaša plastika. Zaključek: papir se v vodi razgradi. Z otroki vrtca Prosenjakovci smo si sadje oprali kar pod tekočo vodo iz njihovega vodnjaka pred vrtcem, malicali smo na idilični zeleni površini pred vrtcem.

Med drugimi embalažnimi odpadki smo otroke opozorili na plastenke in pomen stisnjene embalaže pred oddajo v kontejnerje. Poleg tega smo si pred stiskanjem praznih plastenek privoščili

tudi malo igre in priredili pravcato tekmovanje. Zmagal je tisti, ki je z vodnim curkom za sabo pustil najdaljšo črto na asfaltu. Po tekmovalstvu smo plastenke stisnili in jih odvrgli med odpadne plastenke.

Ko nam bo vreme bolj naklonjeno, bomo izvedli delavnico še za otroke vrtca Fokovci.

Poudarim naj, da so v vseh enotah vrtcev izjemno aktivni na področju okoljske vzgoje, saj izvajajo številne aktivnosti: izdelujejo koše za ločevanje odpadkov, ogledali so si

eko točke v okolici vrtca, izdelujejo igrače iz odpadnega materiala, izdelali so plakat *Štrk Viki je okolju prijazen*, izdelujejo eko vrečke iz odpadnega papirja, zbirajo plastične zamaške, nekateri so si ogledali tudi CER0 Puconci, prav tako pa so na temo divjih odlagališč in onesnaževanja okolja pripravili risbe, ki krasijo njihove vrtce, njih in njihove obiskovalce pa vsak dan opozarjajo na onesnaževanje okolja.

Navsezadnje so tudi embalažni odpadki med drugim sestavni del divjih odlagališč, ki jih v Občini Moravske Toplice sklopu projekta *Spremenimo črno v zeleno* želimo odpraviti.

E-delavnica za učence osnovnih šol **SPOZNAJMO SPLETNO APLIKACIJO**

V okviru projekta *Spremenimo črno v zeleno* je TIC Moravske Toplice v sodelovanju z Občinsko upravo Občine Moravske Toplice izvedel e-delavnico za učence vseh občinskih osnovnih šol. Namen delavnice je bil predstavitev spletne aplikacije, ki je nastala v sklopu projekta *Spremenimo črno v zeleno*.

Starejši skupini osnovnošolcev z vseh treh osnovnih šol je Goran Pintarič iz občinske uprave predstavil spletno aplikacijo www.crno-zeleno.si za prijavo in spremljanje divjih odlagališč v občini. Učence je med enourno predstavitev popeljal skozi postopek registracije prijavitelja novega divjega odlagališča, ki ga potem na terenu preveri med-občinska inšpekcija. Z delavnico smo želeli s projektom *Spremenimo črno v zeleno* seznaniti tudi osnovnošolce.

**DELAVNICA
POBARVAJMO
ČISTILNO NAPRAVO**
V sklopu projekta
*Spremenimo črno
v zeleno* je deset
šestošolcev Osnovne
šole Bogojina
pod mentorstvom
likovnega učitelja
Jožeta Gutmana
pobarvalo čistilno
napravo v Bogojini.
Osnovnošolci so jo
porisali že lansko leto,
tokrat pa so osvežili
barve, dodali nekaj
detaljev in novo

barvno preobleko, ki se, kot navaja mentor Jože Gutman, bolje zlije z okolico. To je bil tudi naš namen: vdihniti barve in svežino čistilni napravi.

PRAVILA

za predstavitev kandidatov in kandidatnih list za občinske volitve 2010 v Lipnici, glasilu Občine Moravske Toplice

V skladu z določili 14. in 15. člena Odloka o izdajanju javnega glasila Občine Moravske Toplice, 5. člena Zakona o volilni kampanji in 55. člena Zakona o medijih objavljamo pravila za volilno kampanjo v občinskem glasilu Lipnica.

Predstavitev programov kandidatov/kandidatk in političnih strank oziroma kandidatnih list za organe Občine Moravske Toplice (brez krajevnih skupnosti) bo objavljena v štiribarvnem tisku v posebni, predvolilni številki Lipnice.

Za predstavitev programov je kandidatom in strankam/listam brez plačila na razpolago prostor v naslednjem obsegu:

Kandidati za župana: 1 (ena) časopisna stran, vključno z madžarskim/slovenskim prevodom besedila,

Kandidatne liste za občinski svet: 1 (ena) časopisna stran, **Kandidati volilne enote, kjer se volita svetnika madžarske narodnosti:** 1 (ena) časopisna stran (vključno s prevodom predstavitve).

Časopisna stran obsega največ 7.000 znakov (šteto s presledki), vključno z morebitnim ilustrativnim gradivom (logotip, portret ali druga fotografija, geslo itd.).

Kandidat ali kandidatna lista lahko zakupi dodatni oglasni

prostor (celotno stran) in ga plača po ceni dejanskih stroškov grafične priprave (vključno s honorarjem urednika) in tiska v višini 164 EUR (z DDV) za stran. Pooblaščen zastopnik kandidata, stranke ali kandidatne liste pred predajo gradiva v tajništvo občine podpiše naročilnico za zakup dodatnega prostora za predstavitev programa.

Predstavitveni program kandidata oziroma stranke/liste se preda v tajništvo občine (tajnica, ga. Marjanca Granfol), lahko pa ga pošljete tudi po elektronski pošti na naslov občine (obcina@moravske-toplice.si). Roki za oddajo gradiva bodo odvisni od rokovnika volilnih opravil in bodo objavljeni v naslednji številki glasila ter na spletni strani občine.

Kriterij za zaporedno razvrstitev kandidatov oz. kandidatnih list je abecedni red (črke priimka kandidata oziroma uradnega imena stranke/liste).

Pričakujemo, da predlagatelj predloži osnutek oblikovanja (razpored besedila in ilustrativnega gradiva, izbrana tipografija); če le-ta ni priložen, predloženo besedilo oblikujemo v tipografiji Lipnice (Clearface).

Uredništvo ne lektorira predstavitvenih programov.

NA IVANCIH GNEZDIJO ŠTORKLJE

Odgovor na pismo o odstranitvi štorckljinega gnezda na Ivancih

Vaščani Ivanec smo bili šokirani nad žaljivim pismom in objavo tega pisma v prejšnji izdaji glasila Lipnica.

V pismu, ki ga je napisal Daniel Vogrin in je v njem zapisano zgolj njegovo osebno razmišljanje, so navedeni dogodki in dejstva, ki ne držijo in bi jih pred objavo bilo potrebno vsekakor preveriti.

V naši vasi štorcklje gnezdijo že več kot 30 let, kar je razvidno iz popisa štorckelj, ki ga je več let zapovrstjo izvajalo društvo za zaščito živali iz Ljubljane. Gnezdo naše štorcklje je po toliko letih postalo že dotrajano in neprimerno za gnezdenje. Zato lansko leto štorcklja ni več upala gnezditi in v vasi nismo imeli mladih štorckelj. Da se letos ne bi ponovila enaka zgodba, smo zgodaj spomladi zaprosili podjetje Elektro iz Murske Sobote, da to gnezdo sanira. Pomoč so nam obljubili, vendar so bili mnenja, da se mora staro gnezdo odstraniti, ker je že pretila nevarnost izpada električnega toka. Delavci Elektra so staro in dotrajano gnezdo odstranili, vaščani pa smo sami naredili nov podstavek za gnezdo. Da bi si štorcklja čim prej naredila novo gnezdo, smo ji pod drog nastavili tudi veje. Pri gasilskemu domu smo na drog postavili še en podstavek za gnezdo v upanju, da bo tudi tam gnezdila še ena štorcklja, ki je občasno priletela tja. Vendar je zakon narave tak, da imajo živali svoj določen prostor, zato se je ta druga štorcklja morala umakniti prvi.

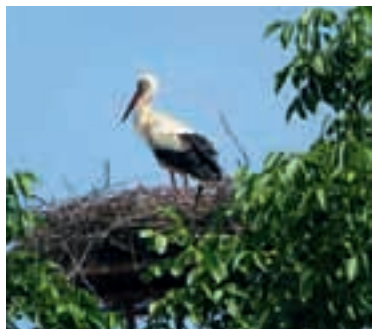
Zdaj naša štorcklja pridno sedi v gnezdu, vaščani pa nestrpno pričakujemo mlade »štrke«. Tako bodo turisti, kolesarji in drugi popotniki lahko občudovali in fotografirali zadovoljne štorcklje. Skoraj vsak dan, predvsem pa v zimskem času, smo vaščani skrbeli za hrano dveh labodov v bližnji gramozni jami, katera nam zdaj ponosna pokažeta tri mlade labode.

Občinska uprava Moravske Toplice pa naj se v bodoče prej prepriča o »nizkotnih« dejanjih (kot je bilo zapisano v pismu), preden jih javno obsoja.

V dokaz, da na Ivancih tudi letos gnezdijo štorcklje, prilagamo fotografijo.

Ivanci, 13.6.2010

Člani društva Selenca

Festival stare glasbe Seviq Brežice

GLASBA JOSEPHA HAYDNA IN SODOBNIKOV

V 82. številki Lipnice smo že napovedali koncerta v organizaciji Festivala stare glasbe Seviq Brežice (in z občinsko pomočjo) v naših krajih. V martjanski cerkvi sv. Martina bo v torek, 20. julija 2010, nastopil angleški Haydn Lute Trio, ki že deset let navdušuje

s programom, ki daje poudarek glasbi za »zgodovinski« glasbilo – lutnjo in teobo. Po izdaji samostojnega CD-ja se je trio »začel« pojavljati na umetniških festivalih, glasbenih združenjih in v izobraževalnih programih, kjer sooča Haydnove redko izvajane trie za lutnjo in njegove sodobnike z veličastnimi violinskimi sonatami Bacha, Handla in Corellija, v katerih se teoba pojavlja v vlogi »continua«, je v predstavitvi ansambla zapisal organizator koncerta.

V začetku septembra bo v Plečnikovih cerkvi v Bogojini nastopil Ensemble Unicorn, Michael Posch (Avstrija) s sakralno in instrumentalno glasbo Avstrije in Severne Italije.

Martjanci, cerkev sv. Martina
20. julij 2010 ob 20.30
Nastopa Haydn Lute Trio (VB)

Bogojina, cerkev
Gospodovega vnebohoda
3. september 2010 ob 20.30
Nastopa Ensemble Unicorn, Michael Posch (A)

Vstopnine ni

MNENJE

Janez Škalič

KOMENTAR OB IZIDU KNJIGE »BOGASTVO NAŠIH VASI«

Po prvih informacijah, da so v knjigi napake, si nisem predstavljal, da jih je res toliko. Knjiga namreč vsebuje veliko število napak, napačnih podatkov in nepravilnih navedb. V bodočnosti bi takšno knjigo (se je žal že dogajalo), lahko mnogi uporabljali kot verodostojno literaturo, ki to žal ne more biti. Tako se bodo v bodočnosti prepisovale napake, kar nikakor ni dopustno, zato bi bilo nujno čim prej pripraviti popravke ali knjigo umakniti!

Jasno je, da pisec knjige in recenzentka zelo slabo poznata našo občino in celo svoj kraj, saj se v knjigi pojavljajo nedopustne in velike napake.

Nekaj stvari pa je v knjigi tudi sila zabavnih, predvsem tisto pri vasi Fokovci, ko avtor navaja: »Po Zaključnem računu Občine Moravske Toplice za leto 2006 je v 28 naseljih ob koncu tega leta živel natanko 6.366 prebivalcev ali povprečno 227,3 prebivalca.« Očitno smo torej tudi občani že v Zaključnem računu, vendar pa mi ni jasno (tudi drugim ne) zakaj ravno zaključni račun iz leta 2006, saj sta bila za tem sprejeta še zaključna računa za leto 2007 in 2008, če se že podatkom v uradnemu štetju prebivalcev izogibamo?

Je bilo to besedilo morda tako dolgo »na zalogi« in ga sedaj niso več posodobili? Na to nakazuje tudi primer vasi Motvarjevci, kjer takrat res še ni bilo bioplinarne, ki pa tudi v knjigi ni omenjena, je pa močno zaznamovala življenje v kraju.

Da v Selu do sedaj nismo nič vedeli o pokopanih kalvinih in da obstajajo nova spoznanja o rotundi pa je verjetno nevredno komentiranja.

Duhovnik rojen v Selu se ni pisal Škalič! Je pa bil poleg izgradnje cerkve v Lendavi in Selu, kot navaja avtor, tudi tesno povezan z izgradnjo cerkve v občinskem središču naše občine, kar pa se avtorju očitno ni zdelo vredno omembe. Pa še bi se marsikaj našlo!

O množici vseh napak bi bilo nujno potrebno napisati obširne popravke, vendar pa je že prebiranje podatkov o nekaj vaseh, ki jih dobro poznaš, dovolj, da človeka mine volja do nadaljevanja branja.

Knjiga je bila natisnjena v 3.000 izvodih od katerih jih je po neuradnih informacijah bilo doslej razdeljenih kakšnih 2.000 izvodov. Skupni stroški pa so po drugih podatkih iz občinske uprave znašali kar 28.887,20 EUR. Prvi podatki o stroških so bili namreč celo višji.

V tej vsoti je med drugim tudi plačilo avtorju in recenzentki, ki pa svojega dela nista opravila oziroma nista opravila dobro in korektno, kar bi moralo med drugim zanimati poleg župana še Nadzorni odbor občine, saj gre v tem primeru lahko tudi za nenamensko porabo proračunskih sredstev, ko je bil nekdo plačan za nekaj, kar ni ali ni dobro opravil.

Korektno bi bilo, da sedaj za popravke poskrbijo tisti, ki so s svojim nedoslednim delom le te tudi povzročili saj bi praviloma moral vsak odgovarjati za svoje delo.

Recenzent je odložil to duhamorno knjigo. Vi lahko storite enako, ali pa skušate z večjo skrbjo prebrati besedilo in izluščiti vse tisto, česar kritik pač ni uspel (znan, mogel, hotel) zaznati. Še enkrat: žal mi je zaradi nekaterih netočnih, napačnih podatkov.

Ludvik Sočič, urednik

Je pa res, da bo ob velikem številu še preostalih izvodov imel mnogo manj skrbi, po volitvah, novozvoljeni župan občine, ki bo lahko brez vseh skrbi, verjetno kar cel svoj mandat, ob vseh priložnostih, delil že natisnjeno knjigo, le za izdajo knjižice popravkov bi zaradi korektnosti moral nekdo še poskrbeti.

Fotografije v knjigi pa so res lepe!

PREDSTAVITEV

OAZA ZDRAVJA POMURJE

V Turistično doživljajskem centru v Tešanovcih – Moravske Toplice je pričela z delovanjem Oaza zdravja Pomurje, nova blagovna znamka doživljajskega turizma v pomurski regiji. Oaza zdravja Pomurje povezuje kakovostno ponudbo različnih turističnih ponudnikov v Pomurju in skrbi za pester program doživljajskega in naravnega – zelenega turizma.

Pod okriljem Oaza zdravja Pomurje se izvajajo obiskovalcem Pomurja integralni turistični programi oziroma doživljajski produkti, kot so: organizirani izleti, organizirano vodenje po Pomurju, eko šolski programi, organizacija in izvedba avtentičnih dogodkov (prekmurski večer, koline, ogledi kulturnih objektov), organizacija in izvedba poslovnih dogodkov (seminarji, delavnice), promocija in trženje turističnih produktov, podjetniško svetovanje.

Z Oazo zdravja Pomurje bomo tako v prihodnje obiskovalcem regije ponujali in organizirali unikatne programe, programe aktivnih doživetij po edinstveni pomurski naravi. Spoznavali bomo bogato kulturno dediščino in raziskovali tudi nove, še neodkrite lokacije ter potešili še tako radovednega duha in vzbudili željo, da se vedno znova vrnejo.

Za promocijo, trženje in razvoj Oaze zdravja Pomurje bo skrbel doživljajski studio TRIS, ki ga s svojo ekipo vodi mag. Ljerka Radovanović. Studio TRIS je lociran v Turistično doživljajskem centru Oaza zdravja v Tešanovcih (Moravske Toplice), kjer je obiskovalcem na ogled tudi avdiovizualna predstavitev naravne in kulturne dediščine Pomurja. Infrastruktura v Turistično doživljajskem centru Oaza zdravja omogoča tudi organizacijo in izvedbo različnih seminarjskih in izobraževalnih programov, delavnic, poslovnih srečanj in svetovanj.

Z odprtjem avtocestnih povezav in novih nizko cenovnih letalskih povezav v bližini se število tujih obiskov iz leta v leto na območju Pomurja povečuje. Po nekaterih predvidevanjih pa se bo v prihodnjih letih doživljajski turizem samo še povečeval. Z naraščanjem števila turistov pa rastejo tudi pritiski na okolje. Tako je potrebno obiskovalce tega območja osveščati o varovanju narave in jim hkrati ponuditi tudi alternativo, ki je v okolju in zdravju prijaznem preživljanju dopusta.

Svetovni trendi na področju turizma se bodo v prihodnje premikali v smer rekreativnega turizma, ekoturizma in doživljajskega turizma, zato smo se s projektom Oaza zdravja Pomurje odločili, da pomursko turistično destinacijo usmerjamo v tovrstno ponudbo.

Vendar se zavedamo, da smo turizem v prvi vrsti ljudje in naša neizbrisna želja je, da obiskovalcem, prekrasnega, v veliko pogledih še neodkrita Pomurja ponudimo nekaj posebnega, predvsem pa za njih nepozabnega. Za izpolnitev tega pa rabimo enakovredno sodelovanje vseh, ki že zdaj delajo in ustvarjajo turistično ponudbo našega kraja, ki želijo sodelovati v tem procesu in vsekakor sodelovanje vseh prebivalcev našega kraja.

Dodatne informacije: TRIS, Studio za promocijo, trženje in razvoj turizma. Kontakt: Ljerka Radovanović, T: +386 2 538 13 80, E-mail: info@oaza-zdravja.si, www.oaza-zdravja.si

20. kolesarski maraton Ajda SKROMNA UDELEŽBA OB JUBILEJU

Na štirih različnih progah: za veliki (58 km), srednji (41 km) in mali maraton (22 km) – proge so bile speljane po slikovitem Goričkem – ter za družinski maraton (10 km) po južnem, ravninskem delu občine je na jubilejni kolesarski prireditvi pedale poganjalo 137 kolesarjev. Organizator prireditve je bila Občinska športna zveza Moravske Toplice, tudi letos pod pokroviteljstvom Term 3000. Glede na dolgo tradicijo in letošnji jubilej je bilo število udeležencev pod pričakovanji, zato bo potrebno temelji-

to analizirati, kaj in kako z maratonom v prihodnje. V najboljši letih je na priljubljeni Ajdi kolesarilo krepko čez 300 kolesarjev, šelani 230.

Najstarejša udeleženca maratona sta bila 75-letni Anton Vöröš iz Murske Sobote in 72-letna Anica Kuferšin iz Sebeborca, najmlajši pa 6-letni Matjaž Benkovič Flisar iz Noršinec. Najbolj množična ekipa v Moravskih Toplicah je bila tudi letos ekipa Kolesarskega kluba Tondach iz Borejca, Križevci pri Ljutomeru. (G. G)

Hokejski klub Moravske Toplice HOKEJISTI GOSTOVALI NA NIZOZEMSKEM

Zadnji majski vikend je v evropskem hokejskem koledarju rezerviran za tekme evropskega pokala. Kljub lanski zmagi hokejistov Moravskih Toplic na Challenge turnirju v Litvi pa zaradi zapletov na ZHNTS naši predstavniki letos niso imeli možnosti za napredovanje tudi v tem kakovostnem razredu. Tako so kot alternativo izbrali

udeležbo na hokejskem festivalu v predmestju Haaga, imenovanem Wassenaar, kjer so v konkurenci dvajsetih klubov odigrali šest tekem, od katerih so tri zmagali in tri izgubili. Obogateni s pomembnimi izkušnjami so med gostovanjem opravili še ogled številnih nizozemskih znamenitosti. Zadovoljstvo igralcev je popolno tudi

zaradi tekme z ekipo iz nizozemske druge lige, ki je bila okrepljena s tremi igralci, ki so prihajali iz kluba, udeleženca Evropske hokejske lige. Naši predstavniki so od organizatorja bili povabljeni na tovrstno druženje tudi prihodnje leto. (jč)

Več posnetkov z gostovanja je na spletni strani www.hkmtoplice.si

NOGOMET

OBČINSKA LIGA MLADIH

Z zaključnim turnirjem v Sebeborcih se je sredi junija končalo tekmovanje v občinski ligi mladih 2009/2010. Nastopilo je šest ekip. Na turnirju v Sebeborcih je zmagala ekipa Mlajtinec, ki je v finalu premagala Ivance s 5:1. 3. mesto je osvojila ekipa Rotunda, ki je s 3:1 premagala Filovce. Nastopili sta še ekipi Sebeborca in Motvarjevca. Najboljši igralec turnirja je bil Goran Titan (Mlajtinci), najboljši vratar pa Tadej Kaučič (Ivanci).

Končni prvak lige je zaslužen postala ekipa Mlajtinec s 33 osvojenimi točkami pred Sebeborci in Ivanci (po 24 točk, vendar slednji s slabšo razliko v zadetkih).

Še najboljši strelci lige: Marino Malinovič (Motvarjevci) 14 zadetkov, Niko Sobočan (Mlajtinci) 12 in Niko Černela ter Denis Škrilec (oba Rotunda) s po 11 zadetki. (B. R.)

OBČINSKA LIGA MALEGA NOGOMETA SEZONA 2009/2010

Mesto	KMN	Krog	Zmage	Izenačenja	Izgube	Dani goli	Prejeti goli	Točke
1.	Ivanci	22	18	2	2	99	42	56
2.	Čarda	22	15	1	6	108	59	46
3.	Filovci	22	13	1	8	98	72	40
4.	Mlajtinci	22	13	1	8	92	73	40
5.	Noršinci	22	11	5	6	66	55	38
6.	Sebeborci	22	11	3	8	86	56	36
7.	Vučja Gomila	22	9	4	9	83	75	31
8.	Prosenjakovci	22	10	1	11	64	71	31
9.	Tešanovci	22	8	4	10	75	73	28
10.	Kobilje	22	7	1	14	67	113	22
11.	Moravske Toplice	22	3	1	18	48	110	10
12.	Motvarjevci	22	1	2	19	54	141	5

Zveza za hokej na travi Slovenije KRAMPERŠEK NA ČELU

Čeprav Ivana Kramperška v naši občini poznamo predvsem kot uspešnega ravnatelja OŠ Bogojina, njegovo ime v slovenskih športnih krogih ni neznano. Bil je aktivni športnik in dolga leta športni pedagog v okolici Velenja. Iz generacij osnovnošolcev, ki jih je uvajal v šport, izhaja vrsta znanih športnih imen. Tudi v novem okolju se je vključil v številna športna društva in organizacije, tako da stika z veliko ljubeznijo – športom kljub drugačnim delovnim obveznostim ni izgubil. Zato ne preseneča, da je bil na izredni skupščini v začetku aprila izvoljen za novega predsednika Zveze za hokej na travi Slovenije (ZHNTS).

Zaveda se, da so razmere v tej nacionalni zvezi vse prej kot rožnate, zato se bo z veliko mero dobrega občutka za timsko delo, ki mu ga kot ravnatelju z bogatimi izkušnjami ne manjka, lotil številnih področij. V svojem obsežnem programu dela Kramperšek poudarja vrsto prednostnih nalog: razvoj strukture zveze in izboljšanje

njenega položaja, razvoj in širitev igralne baze s poudarkom na mladih ter širitev hokeja še v druga območja v Sloveniji, razvoj trenerskega kadra in sodniške organizacije, pomoč klubom pri organizaciji in razvoju, razvoj in delovanje reprezentančnih selekcij ter poudarek popularizaciji tega športa.

Program zveze bo temeljil na delu z mladimi. Navkljub težkim ekonomskim razmeram pa si uspešnega dela v zvezi brez sponzorskih sredstev ne more zamisliti. Želi si tudi, da bi vsi, ki so v predsedstvu in drugih delovnih telesih, organih ter komisijah, s skupnimi močmi delali v dobro hokeja in njegovega razvoja. »Zveza mora delovati v dobro vseh klubov, posamezni klubski ali celo osebni interesi ne smejo prihajati na dan. Prav zaradi tega je v preteklosti v zvezi prihajalo do zapletov. Pravila delovanja v zvezi morajo biti vnaprej znana, usklajena in sprejeti jih morajo vsi predstavniki klubov, ki so člani zveze,« je dejal novi predsednik.

Enega večjih izzivov v tem letu vidi v organizaciji Evropskega prvenstva reprezentanc do 16 let za dečke – skupina Trophy Zone B v Športnem centru Predanovci od 12. do 17. julija. Poleg Slovenije bodo na prvenstvu sodelovale še reprezentance Grčije, Italije, Ukrajine, Litve in Azerbajdžana. (G. G)

Nogomet NK ČARDA – TRETJE MOŠTVO POMURJA

Nogometaši NK Čarda Martjanci so v končani tekmovalni sezoni dosegli najboljši rezultat v svoji skoraj 40-letni zgodovini. Kot najboljše pomursko moštvo so zasedli končno 4. mesto v 3. SNL (45 zbranih točk, v 26 prvenstvenih tekmah so dosegli 14 zmag, doživeli 3 poraze in 9 neodločenih izidov, razlika v zadetkih 53:22) ter tako med pomurskimi klubi za NK Nafto in ND Muro 05, ki nastopata v prvi oziroma drugi ligi, postali tretje najboljše moštvo Pomurja.

Nogometna evforija v Martjancih je trajala skozi ves spomladanski del, saj so bili nogometaši trenerja Marjana Rajbara skoraj do konca v igri za naslov prvaka. »Čestitke igralcem, ki so si s svojo požrtvovalnostjo in pridnim delom na treningih zaslužili dosežene rezultate. Moram povedati, da se je med igralci ustvarilo odlično vzdušje, ki ga najdemo v redko katerem klubu. Tukaj so tudi naši navijači, Ograček boysi, ki so nas bodrili na vsaki tekmi ne glede na rezultat in nam tako dajali dodatni motiv za zmage,« je po zadnjem krogu povedal trener Rajbar.

Klub NK Čarda predstavlja 9 selekcij in prek 140 igralcev, starih od 5 do 55 let, ki

nastopajo v različnih tekmovanjih Nogometne zveze Slovenije. »Ne samo članska ekipa, tudi druge selekcije so presegle naša pričakovanja in upravičeno lahko trdimo, da smo Martjance in Občino Moravske Toplice postavili na nogometni zemljevid Slovenije,« je povedal predsednik kluba Koloman

Pintarič. »V zadnjih treh letih veliko pozornosti namenjam izobraževanju trenerjev mlajših selekcij in prvi rezultati so že tu. Mladinci so celo presegli člane in v pokalnem tekmovanju postali drugi v Pomurju, ponosni smo lahko tudi na rezultate selekcij U8 in U10 ter KMN in veteranov.«

EKIPA NK ČARDA MARTJANCI V SEZONI 2009/2010: stojijo od leve proti desni – zgornja vrsta: Dejan Banfi, Simon Cotter, Gregor Pavel, Bojan Horvat, Darko Prša, Simon Gjerek, Zoran Horvat, Vojko Horvat; srednja vrsta: Matej Peršak, Damjan Gjergjek, Marjan Rajbar (trener), Franc Cifer (tehnični vodja), Iztok Kerčmar, Uroš Pavel, Uroš Kerec, Gregor Koroša (fizioterapevt); čepijo: Štefan Grabar, Vedran Vinko, Kristjan Lepoša, Darko Atanasov, Mitja Botjak, Uroš Krajnc, Danijel Flisar in Arpad Vaš. Manjkata: Simon Vogrinčič in Danijel Krajnc

PETI MORAVSKI TEK

Občinska športna zveza Moravske Toplice je bila na sam praznik dela, 1. maja, gostitelj tradicionalnega, letos že 5. Moravskega teka, ki je štel tudi za Pomurski pokal v tekih. Na progah od 200 m za najmlajše do 11,6 km za člane ter 5,8 km za članice, s štartom in ciljem na dovozni cesti v Terme 3000, je skupaj tekmovalo 95 tekačev iz Slovenije in Hrvaške.

Absolutna zmagovalca osrednjih članskih tekov, katerih krožna proga je bila speljana skozi Mlajtince in mimo Noršinec nazaj do štartno-ciljnega prizorišča, sta bila Jaka Kodrič iz Maribora in Katja Vrdjuka iz Belčinec. Od naših občanov je med 22 članicami tekmovala tudi Vesna Maučec, vodja marketinga v Termah 3000. Med mladimi tekmovalci iz naše občine je bil pri dečkih starostne skupine C na 1.200 metrov zmagovalec Niko Car iz Sela, v najmlajši kategoriji, teku deklic skupine A na 200 m, pa je Valentina Grabar osvojila 4. mesto.

Prihodnje leto naj bi tek pripravili na predvečer praznika dela in ga sklenili s postavljanjem mlaja in kresovanjem. (G. G)

NOGOMETNI TABOR 2010

- Kdo?** Vsi, ki ste stari od 5–15 let in bi radi igrali nogomet s svojimi sovrstniki.
- Kaj?** Nogomet, kopanje, družabne igre, zabava ...
- Kdaj?** Od 19. 7. do 24. 7. 2010 ob 16.00.
- Kje?** Na igrišču v Martjancih in v Moravskih Toplicah.
- Koliko moram plačati?** Tabor je za vse udeležence brezplačen.

INFORMACIJE: 051 308 114 – Goran; nkcarda@hotmail.com; www.nkcarda.com

PRIJAVNICA

Priimek in ime: _____

Naslov: _____

Rojstni podatki: _____

Telefon: _____ Telefon staršev: _____

E-mail: _____ Obiskujem OŠ: _____

(podpis staršev ali skrbnikov)

Prijavnico pošljite na naslov NK ČARDA, Martjanci 19, 9221 Martjanci ali na nkcarda@hotmail.com

NE VERJETI NEGATIVNIM MISLIM!

Moje življenje je lepa pravljica, tako razkošna in imenitna. Če bi bil kot fant, ko sem reven in sam odšel v širni svet, srečal dobro vilo in bi mi dejala: »Izberi svojo pot in cilj, in potem te bom varovala in vodila, kakor se bo pač razvijal tvoj duh in kakor se na tem svetu po najboljši pameti mora zgoditi«, se moja usoda ne bi mogla zgoditi srečnejše, pametnejše in boljše, kot se je.

Tako o svojem življenju pripoveduje danski pravljicar Hans Christian Andersen in verjetno nas je malo, ki ta opis prebiramo z zavidljivo nejevero. Je lahko katero življenje tako srečno, ko pa se nam zdi, da je trpljenja povsod okrog nas veliko. Kot smo ugotavljali prejšnji mesec skupaj z Budo, obstoj trpljenja je dejansko stanje našega sveta. Vendar si ta svet gradimo sami sebi, s pomočjo naših misli. Zelo pogosto trpimo preprosto zato, ker si govorimo sovražne stvari: »Nobeden me ne mara. Vsi se mi smejiijo. Zguba sem.« Napaka, ki jo naredimo, je, ko tem mislim verjamemo. Pozabimo jih prevprašati: »Od vseh milijonov ljudi na tem svetu, me res nobeden ne mara? A nisem srečal danes koga, ki se mi ni smejal? Kakšne dokaze imam za to, da sem zguba?«

Prevpraševanje misli izhaja iz opazovanja misli, ki predstavlja predhodni korak prevpraševanju. Kot smo pisali že prejšnji mesec: naše začetno prizadevanje naj bo namenjeno opazovanju misli. Kajti, kako bomo odkrili možne neutemeljene izvore našega čustvenega trpljenja, če pa ne damo pod lupo nenehnega toka misli v naših glavah? Pri opazovanju misli pa je izrednega pomena naša nevpletenost: postaviti se je potrebno v pozicijo nepristranskega opazovalca, kajti obtoževanje samega sebe zaradi negativnih misli, ki jih mislimo, je samo še ena negativna misel, ki pogloblja naše trpljenje.

Kako opazovati misli, opisuje spet Buda: »Pravilna zbranost temelji v zbranosti na misel. Svoje misli opazujte z razdalje, tako kot od daleč opazujete let ptic v večernem spokoju. Ko se porodi misel, naj si bo prijetna ali neprijetna, se ne pustite ujeti in ne postanite njen suženj. Opazujte jo ravnodušno in pustite ji oditi: tako se ne bo v vas povečala in ne bo povzročala strupenega sada trpljenja. Če pustite mislim, da se razvijejo, postanejo silno močne, polastijo se vas in vas zaslužnijo. Ob ravnodušnem opazovanju misli boste odkrili veliko, nepričakovano resnico, da misli niso plod volje, temveč samostojen, neodvisen poganjek, ki se napaja iz vaše navezanosti, korenine pa se razraščajo v vašem strahu.

Pomembno je torej razumeti, da misli, ki povzročajo trpljenje, niso hotene, niso pod vplivom naše volje. To tudi pojasni, zakaj se nam včasih sicer samo zdi, da namenoma sami sebi povzročamo trpljenje. Velikokrat si želimo, da ne bi razmišljali o izgubah, razočaranjih, neuspehih, pa nam to ne uspe. Kolikokrat si želimo, da bi lahko nehali skrbeti in bi lahko mirno zaspali. Kolikokrat si želimo, da ne bi razmišljali o smrti, bolezni, nevarnosti, pa to še naprej počnemo. Zakaj takšne misli še naprej mislimo? Zakaj ne zaspimo mirno, brez kakršnih koli skrbi?

Preprosto zato, ker so negativne misli avtomatične. Pojavi se kot izraz napetosti zaradi negativnim dogodkov, ki so se nam zgodili v preteklosti. Strahovi, izgube, neuspehi, sovražnosti, razočaranja, ki smo jih doživeli, se shranijo v našem spominu. Iz njega se potem avtomatično vedno znova in znova vračajo in obnavljajo naše trpljenje. Mi pa v večini primerov avtomatičnosti teh misli ne prepoznamo: predpostavimo, da smo mi tisti, ki te misli mislimo in jim zato tudi pripišemo resničnost. »Jaz sem zguba,« postane dejstvo, ko se ne zavedamo, da je misel le odraz nekega dogodka v naši preteklosti, ko so nam to verjetno povedali drugi ljudje. Zato je tako pomembno, na kakšen način starši vzgajajo svoje otroke: če jih samo nenehno kregajo, zahtevajo od njih preveč, če otroci

niso nikoli deležni pohvale in prijazne besede, otroci, ko odrastejo, v svojih glavah še vedno slišijo glasove svojih staršev. Izjave staršev se namreč shranijo v spomin otrok, katerim se potem kasneje pojavljajo avtomatične misli: »Nikoli ti nič ne uspe. Vsi ostali so bolj pridni, vestni, boljši od tebe.« Takrat že odrasli otroci te avtomatične misli vzamejo kot resnične in pustijo, da jim povzročajo čustveno trpljenje, ki si ga ne zaslužijo. Avtomatične misli niso odraz trenutnega stanja, so proizvod spomina. »Nikoli ti nič ne uspe,« nikoli ni resničen, kajti vsakemu kdaj kaj uspe. Vsakemu! »Nikoli ti nič ne uspe,« je samo slaba strategija staršev, ki v svoji dobri nameri vzgojiti skromnega človeka prekoračijo mejo in otroku na ta način dejansko škodijo. Da bi vsi mi, otroci svojih staršev, to lahko presegli, se moramo zavedati tega, kar med temi vrsticami ne more biti bolj poudarjeno: Negativne misli niso resnične! Glasovom v naših glavah, ki nam govorijo slabe stvari o sebi in drugih, ni za verjeti! So le avtomatični proces naših možganov. Naših možganov, ki so samo eden od organov našega telesa. Tako kot žolčnik izloča žolč in žleze hormone, tako naši možgani ustvarjajo misli. Avtomatično in neprestano.

Na nas je, da se tega procesa zavedamo. Nepristransko in nevpleteno opazovanje misli je naše največje orodje, ki nam je dano, da trpljenje, ki izhaja iz negativnih misli, obvladamo. Možgani so organ v našem telesu, ki ga lahko tudi treniramo in krepimo, tako kot lahko z fizično aktivnostjo okrepimo srce in pljuča. Z vajo, z nenehnim spominjanjem na opazovanje misli, z nenehnim spominjanjem na neresničnost in avtomatičnost negativnim misli, bomo postali vse bolj uspešni v vlogi mirnega opazovalca dogajanja v svojih glavah.

Poleg opazovanja misli pa obstaja še drug način: lahko se tudi zavestno in hoteno trudimo negativne misli zamenjati s pozitivnimi. Če mislimo sovražne misli, poskušajmo prebuditi sočutje; če se naše misli krute, iščimo milino, če so misli nenaklonjene komu, prebudimo prijaznost do te osebe. V tem primeru torej ne gre za nedejavno opazovanje, ampak aktivno preusmerjanje misli. Ko negativno misel zaznamo, jo spremenimo v njeno nasprotje in s to pozitivno mislijo nadomestimo negativno. A o tem več prihodnji mesec ...

Simona Gomboc

Še čeladico natakimo in – gremo! O podvigu – kolesarskem izletu otrok moravskega vrtaca pišemo na 8. strani.

ZGODILO SE JE – V BOGOJINI

V Bogojini kosili na stari način **KOSA REŽE, ŽENSKA STREŽE**

V sedaj že znamenitem Bogojinskem ogračeku, kjer skupina članov turističnega društva na gredicah, oblikovanih v obliki sončnih žarkov, že nekaj let vzorno skrbi za desetine različnih zdravilnih zelišč, dišavnic in rož, gojijo pa tudi staro industrijsko rastlino – lan, so prijetno združili s koristnim. Na pobudo vodje skupine Leopolda Kočarja so namreč v sadovnjaku starih sort jablan, ki je sestavni del ogračka, pokosili travo z ročnimi kosami in se okrepčali z *indašnjo gijžino*. Kot obujanje starega kmečkega opravila naj bi bila košnja v Bogojinskem ogračku odslej tradicionalna.

Čeprav je bila prireditev internega značaja, bi jo lahko že po prvi izvedbi mirne duše uvrstili na seznam najbolj pristnih etnoloških prireditev v bližnji in daljni okolici. Kot so vedeli povedati dobro razpoloženi kosci – najstarejši med njimi, Jože Benkovič, je štel častitljivih 84 let, pa tudi večina preostalih je imela na ramenih krepko čez sedem križev –, večina mladih košnjo z ročno koso še obvlada, a številni na tak način tega več nočejo početi.

Pred košnjo je potrebno koso dobro pripraviti, »sklepati«. Za to sta bila na bogojinski košnji zadolžena Ladislav Štefko in Alojz Gregorec.

V znamenito diagonalno zaporedje, ko je bil zaradi varnosti en kosec za zamah ali dva za drugim, se je na okrog 15 arov velikem sadovnjaku postavilo kar 13 koscev in ena kosica, Helena Lovrenčec, ki so z enakomernimi in sočasnimi zamahi s kosami v slabi uri pokosili načrtovano parcelo. Osem žena pa je za kosci stepalo ali »brcalo« travo, da se je hitreje (po)sušila. Kljub težavnemu opravilu je bila košnja vselej tudi družabni dogodek z veliko smeha in dobre volje. Seveda so si ga kosci lahko privoščili med odmori, ko so brusili kose, ali ko je prvi kosec »zadel« ob

Pred letošnjim barvanjem ...

kamen in je morala obstati celotna skupina koscev. Tudi pesmi ni manjkalo. Na tokratni prireditvi so s tematskimi pesmimi o košnji nastopili nekateri člani domačega mešanega pevskega zbora Ignacij Maučec. Jože Puhane, predsednik TD Bogojina, je spomnil na prigodo iz časa prve svetovne vojne, ko je tedanji bogojinski župnik Ivan Baša kar pri maši oznanil, da je potrebno iti v košnji pomagat siroti Agi iz sosednjih Filovca, saj ji je bil mož na fronti. In je bilo njegovi prošnji uslišano.

Proti koncu so za kose poprijeli tudi številni obiskovalci, med njimi tudi domača občinska svetnica Vida Šavel. Kot vsako kmečko delo se je tudi to končalo z izdatno kmečko malico. Za »zajtrk« pa so koscem postregli z *bilicovimi pogačami* in belo kavo. Ponavadi znamenito difko.

Ko je bila ročna košnja trave običajno kmečko opravilo, je bil na čelu koscev ponavadi najboljši kosec, kar je bila tudi posebna čast. Tokrat je bila ta vloga zaupana Martinu Horvatu iz sosednjih Ivanec. Martin je med drugim je povedal, da je »potrebno koso brusiti, žensko pa lepo božati. Potem ti kosa lepše reže, ženska pa lepo streže«.

Sicer pa so vrli Bogojančari in Bogojančarke na ta način nadgradili redno tedensko dogajanje v ogračku; od spomladi do jeseni se tam srečujejo ob torkih in v vrtu postorijo, kar je pač tisti trenutek potrebno. Iz zelišč in dišavnic pozimi pripravljajo čaje, pozno poleti pa organizirajo trenje, predenje in tkanje lanu. Sedaj se je temu pridružila še košnja trave na stari način. Vse se je začeli pred štirimi leti s projektom Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota *Živimo zdravo*. (G. G.)

... in po barvanju.

ČISTILNA NAPRAVA V BOGOJINI JE ZAŽARELA – Učenci OŠ Bogojina so ji nadelo novo obleko po zamisli likovnega pedagoga Jožeta Gutmana.

ZLATOPOROČENCI V BOGOJINI

IVANKA IN JOŽEF GLAVAČ

Pred kratkim sta v družinskem krogu zlato poroko praznovala zakonca Glavač – Ivanka, rojena Puhan, in Jožef Glavač iz Bogojine. Bogu v zahvalo sta se po petdesetih letih skupnega življenja skupaj s svojimi najdražjimi, otroki, vnuki in drugimi sorodniki, podala pred oltar cerkve v Bogojini ter obnovila skupni zakon. Jubilanta sta stara 76 let, Jožef je po rodu iz Bukovnice, zaposlen je bil kot strojnik v gramoznici na Ivancih, nekaj časa je delal na sezonskem delu v tujini, aktiven pa je bil tudi v vaškem odboru Bogojina. Žena Ivanka se je doma posvetila gospodinjiskim delom, delu na kmetiji in vzgoji otrok. V zakonu se jima je rodilo pet otrok: Alojz, Jože, Zinka, Janez in Anica, imata pa tudi 11 vnukov.

Njuno slavlje je bilo še slovesnejše, saj je ob tej priložnosti brat slavljenke, misijonar Janez Puhan, ki je opravil tudi obred zlate poroke ob somaševanju domačega župnika dr. Stanka Zvera in diakona Gorana Merice, proslavil 50-letnico misijonskega poklica. Jubilant Janez je bil kar 30 let misijonar na Madagaskarju, zdaj pa živi v družbi sobratov lazaristov pri sv. Jožefu pri Celju.

Čeprav sta Glavačeva na jesen življenja sama, kljub temu nista osamljena, saj ju otroci in vnuki obiščejo doma – vsak dan in skupaj postorijo manjša dela na domačiji. (G. G.)

ZAKONCA VOGRIN

V družinskem krogu sta zlato poroko praznovala tudi zakonca Ivanka in Janez Vogrin. Obred je potekal v župnijski cerkvi v Bogojini, kjer sta pred 50 sklenila zakonsko zvezo. Zahvalno mašo je daroval župnik tamkajšnje župnije dr. Stanislav Zver. Poudaril je, da sta zakonca Vogrin nadvse verna župljana, ki rada obiskujeta svete maše in druga verske prireditve v župniji in drugod. Ivanka, rojena leta 1938, je bila gospodinja in se je posvetila vzgoji otrok, 20 let pa je v vrtcu Bogojina delala kot varuška. Je članica Turističnega društva Bogojina, za zdravje družine pa tudi doma prideluje zdravilna zelišča. Mož Janez, rojen leta 1934, se je posvetil kmetovanju in čebelarjenju. Še danes je aktiven član Čebelarskega društva Moravske Toplice in čebelar s kar sto čebeljimi družinami.

V zakonu so se jima rodili otroci Janez, Majda, Jožica in Mateja, Vogrinov rod pa se je povečal za deset vnukov. Kljub letom sta še vitalna in aktivna pri delu na kmetiji, na polju in v vinogradu. Veliko slavlje ob zlati poroki je potekalo na izletniški kmetiji Gutman-Zver v Bogojini, kjer sta slavljenca v dar in spomin na poroko dobila velik šopek s 50 vrtnicami – 40 rumenih od otrok in 10 rdečih od vnukov. Tam sta zaplesala tudi poročni valček. (G. G.)

Izjemen uspeh na 21. Dobrotah slovenskih kmetij na Ptuju V OBČINO KAR TRIJE ZNAKI KAKOVOSTI

Če smo v lanskem poročanju o beri odličij z največjega in najpomembnejšega ocenjevanja kulinaričnih izdelkov s slovenskega podeželja, ki tradicionalno v našem najstarejšem mestu poteka sredi maja, zapisali, da se lahko že na naslednjem ocenjevanju zgodi, da bodo ponudniki domačih dobrot iz naše občine za svoje izdelke osvojili tri znake kakovosti, se je to letos tudi zgodilo.

Za tri leta zapored osvojeno najvišje, zlato priznanje za isti izdelek, so namreč znake kakovosti kot najvišje priznanje ocenjevanja osvojili kar trije: zakonca Franc Kučan za bučno olje - tikvin oli v skupini olj in Vlasta Kučan iz Tešanovec za čebulo v kislu v skupini konzervirane vrtnine ter Zoran Petrovič iz Ivanec za žganje iz sliv (Anicine solze) v skupini žganj. O kako izjemnem uspehu poročamo, pove tudi podatek, da so letos med 1.178 dobrotami podelili le nekaj več kot 30 najvišjih priznanj. Za Kučanove sta to prva znaka kakovosti, Petrovič pa je prvi znak za žganje, takrat za žganje iz jabolk, osvojil že leta 2003. (G. G.)

Uspeh z letošnjega ocenjevanja je bil za ponudnike domačih dobrot iz naše občine res izjemen (od leve): Franc in Vlasta Kučan, Nada Passero, dobitnica srebrnega priznanja za bučno olje, Anica Petrovič, svetovalka za dom, družino in dopolnilne dejavnosti KGZ Murska Sobota, in Zoran Petrovič.

VABILO LJUBITELJEM REKREACIJE

Vse ljubitelje rekreacije (tekače, kolesarje, pohodnike ...) vabim na informativni sestanek za ustanovitev sekcije za rekreacijo pri Občinski športni zvezi Moravske Toplice.

Sestanek bo v ponedeljek, 5. julija 2010, ob 20. uri v prostorih Društva upokojencev Moravske Toplice v Tešanovcih.

Vljudno vabljeni!

Branko Recek, predsednik OŠZ Moravske Toplice

FOTOGRAFIJA MESECA – MAJ 2010

Geza Grabar: Okno

LIPNICA – glasilo Občine Moravske Toplice • izdajateljski svet: Andrej Baligač, Matjaž Cerovšek, Marjanca Granfol, Vida Šavel (predsednica), Slavko Škerlak, Tibor Vršoš ml., Tibor Vršoš st. • ureja: uredniški odbor v sestavi: Geza Grabar, Sonja Vörös (urednica prispevkov v madžarščini), Ludvik Sočič (odgovorni urednik) • administrativna opravila: Marjanca Granfol • prelom in fotoliti: Atelje za črko in sliko • tisk: S-tisk d.o.o., Beltinci – junij 2010 • naklada: 2.300 izvodov • Lipnica ni napredaj – vsako gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice – telefon: 02 / 5381 500, faks: 02 / 5381 502, e-mail: obcina@moravske-toplice.si – internet: www.moravske-toplice.si